

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 13-14 grudnia 2016 r. na kierunku „wokalistyka”
prowadzonym w obszarze sztuki, w dziedzinie sztuki muzyczne,
w dyscyplinie naukowej wokalistyka na poziomie studiów pierwszego
i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanym
na Wydziale Wokalno-Aktorskim
Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Teresa Adamowicz-Kaszuba – członek PKA

członkowie:

dr hab. Monika Jakowczuk - członek PKA

prof. dr hab. Piotr Łykowski – ekspert PKA

mgr Agnieszka Socha-Woźniak – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Mateusz Gustaw – ekspert PKA ds. studenckich

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „wokalistyka” prowadzonym na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi dokonana została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. PKA po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów. Poprzednia wizytacja przeprowadzona była w roku akademickim 2010/2011 – kierunek „wokalistyka” na mocy Uchwały Prezydium PKA z dnia 30 czerwca 2011 r. otrzymał wówczas ocenę pozytywną.

W trakcie trwania poprzedniej procedury akredytacyjnej, przed sformułowanie ostatecznej oceny, uczelnia w piśmie z dn. 17 VI 2011r. skierowanym na ręce sekretarza Państwowej Komisji Akredytacyjnej dra hab. Mieczysława W. Sochy odniosła się szczegółowo do uwag i zaleceń zawartych w Raporcie z wizytacji, sformułowanych przez ZO PKA. Dotyczyły one niejasności zapisów niektórych punktów Regulaminu Studiów, procedur działania Samorządu Studenckiego oraz starań uczelni i wydziału o przekształcenie „choreografii i techniki tańca” ze specjalności w kierunku studiów. Wyjaśnienia uczelni zostały uznane za satysfakcjonujące, co znalazło odzwierciedlenie w ocenie.

W zakresie zaleceń z ostatniej wizytacji stwierdza się pełne dostosowanie się przez władze ocenianej Jednostki do uwag i wniosków wskazanych w Raporcie z 2011 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona w dniach 13-14 grudnia 2016r. zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium			
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	Częściowo
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej ¹ oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia	X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia	X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych	X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia		X		

¹

Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów				
--	--	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium			
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	Częściowo
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny				

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości,

a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz

ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Ad.1.1. Wydział Wokalno-Aktorski Akademii Muzycznej im. G. K. Bacewiczów w Łodzi przedstawił dokumenty określające misję i strategię rozwoju w odniesieniu do Uczelni i do Wydziału. Sformułowana przez Wydział strategia rozwoju do roku 2021 przewiduje zapewnienie możliwie szerokiej oferty programowej – m. in. wprowadzenie modyfikacji planów studiów, rozszerzenie oferty edukacyjnej oraz pogłębienie współpracy z instytucjami muzycznymi regionu. Po przeprowadzonej wizytacji ZO stwierdza, iż koncepcja kształcenia jest zgodna z w/w dokumentami, uwzględnia zarówno krajowe wzorce, jak i wybrane doświadczenia międzynarodowe (m. in.: stosowanie systemu ECTS; udział w międzynarodowej wymianie programu Erasmus+, zatrudnianie *visiting professors*, Masterclasses, kształcenie wokalistów we współpracy z profesjonalnymi teatrami operowymi), w tym specyficzną dla kształcenia artystycznego metodę **mistrz-uczeń** oraz szeroko pojętą politykę zapewnienia jakości kształcenia. Koncepcja kształcenia wizytowanego kierunku uwzględnia zasadniczy cel polityki jakości poprzez wprowadzenie i doskonalenie procedur w zakresie europejskich standardów wewnętrznego zapewnienia jakości w szkolnictwie wyższym w oparciu o system krk. Programy kształcenia pozwalają osiągnąć przewidywane efekty kształcenia, odpowiadające za powodzenie w przyszłej pracy zawodowej wokalistów. Poprzez stałą współpracę z instytucjami muzycznymi regionu uczelnia stwarza studentom szansę na zdobywanie profesjonalnych doświadczeń artystycznych. Zgodnie z podstawowym celem polityki jakości wydział zapewnia udział w procesie kształcenia wysoko kwalifikowanej kadry. W jej skład wchodzi specjaliści, cieszący się niekwestionowanym autorytetem w środowisku. Zajęcia realizowane są w świetnych warunkach lokalowych. Obecny bogaty stan infrastruktury jest efektem realizacji programów unijnych.

Ad.1.2. Plany rozwoju kierunku Wokalistyka stanowią integralną całość zatwierdzoną na posiedzeniu Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego w dniu 24 VI 2013r. Strategia Rozwoju Wydziału na lata 2013-2021 zakłada konieczność przyjęcia „agresywnej strategii rozwoju” w obszarach: artystycznym, naukowo-badawczym, dydaktycznym w wymiarze międzynarodowym, krajowym i regionalnym oraz uczelnianym. Po trzech latach od przyjęcia w/w założeń należy stwierdzić, iż niemała ich część została **już wprowadzona w życie**. Wydział Wokalno-Aktorski obok tradycyjnych studiów w specjalności „wokalistyka” wprowadził **nowe kierunki** i w ich ramach specjalności: śpiew estradowy, musical oraz choreografię i technikę tańca. Sukcesem zakończyły się starania o **wydłużenie procesu nauczania** śpiewu z pięciu do sześciu lat. Jest to wyraźne otwarcie w kierunku tendencji zmian zachodzących w oczekiwaniach adeptów wokalistyki oraz zmian na rynku pracy. Interesującym jest fakt, iż część pedagogów w pełni świadomie poszerzyła swoje dotychczasowe spektrum zainteresowań, by sprostać nowym wyzwaniom. Zgodnie z planami Wydział powołał Cyfrowe Archiwum Utworów Muzycznych **CAUM**, które umożliwia kadrze i studentom archiwizację i zamieszczanie swoich nagrań, co

ułatwia promocję na rynku pracy. Ciekawym elementem toku kształcenia jest możliwość współpracy z profesorami wizytującymi, choć ta kwestia wydaje się jeszcze być nie w pełni dopracowana; również w odczuciu władz Wydziału. Aktywna i stała współpraca z różnymi placówkami – w tym z Teatrem Muzycznym, Teatrem Wielkim i Filharmonią – skutkuje wzrostem poziomu osiąganych efektów kształcenia i zwiększa potencjalną atrakcyjność Wydziału.

Ad.1.3 Przedstawiona dokumentacja w pełni potwierdza fakt, iż oceniany kierunek studiów, dyscyplina naukowa i efekty kształcenia **są sobie nawzajem przyporządkowane**. Wydział Wokalno-Aktorski przyporządkował oceniany kierunek do obszaru – sztuki, dziedziny – sztuki muzyczne, dyscypliny artystycznej – wokalistyka, do których odnoszą się efekty kształcenia. Określone zgodnie z założeniami ministerialnymi efekty kształcenia uwzględniają umiejętności, wiedzę i kompetencje społeczne (Rozporządzenie MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego).

Ad.1.4. **Efekty kształcenia** zakładane dla „wokalistyki” w łódzkiej Akademii Muzycznej są spójne

z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia „sztuka”, stosownego poziomu studiów i profilu ogólnoakademickiego, zgodnie z wytycznymi określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Efekty kształcenia sformułowane w sylabusach są zrozumiałe i pozwalają na ich weryfikację. W odniesieniu do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), absolwent Studium Pedagogicznego posiada wiedzę psychologiczną, pedagogiczną, z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania. Dzięki praktykom pedagogicznym (150 godz.) nabywa umiejętności prowadzenia zajęć dydaktycznych na każdym etapie edukacyjnych, a także rozwija swoje kompetencje społeczne i przekonania o potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym. Przedmioty znajdujące się w planie studiów, których efekty kształcenia wykraczają poza obszar sztuki (przedmioty kształcenia nauczycielskiego, przedmioty humanistyczne itp.) nie wymagają przyporządkowania do więcej niż jednego obszaru kształcenia. Efekty kształcenia zakładane dla kierunku studiów „wokalistyka”, uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy (absolwent studiów II stopnia wykazuje zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiowanego kierunku, posiada rozszerzoną wiedzę na temat kontekstu historycznego muzyki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia) umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności artystycznej i naukowej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji. Studenci na kierunku wokalistyka mają dostęp do sylabusów (w tym do opisu zakładanych efektów kształcenia) na stronie internetowej Uczelni (<http://www.amuz.lodz.pl>). Studenci dodatkowo informowani są przez nauczyciela akademickiego o zakładanych efektach kształcenia

z danego przedmiotu na początku semestru. Ich opis umożliwia czytelną weryfikację. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały, oraz że z ich punktu widzenia możliwe jest zweryfikowanie stopnia ich osiągnięcia podczas sesji egzaminacyjnej, egzaminu dyplomowego oraz weryfikacji realizacji praktyk. W opinii studentów, efekty kształcenia, które zdobywają w postaci pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych, będą im przydatne w przyszłości w pracy zawodowej lub w dalszej edukacji. Ponadto uzupełnieniem oferty dydaktycznej i kierunkowych efektów kształcenia są efekty modułów/przedmiotów o charakterze fakultatywnym z różnych dziedzin wiedzy, w tym technologie informacyjne, przedmioty humanistyczne i kształcenia nauczycielskiego.

Ad.1.5.1. Przedstawiony program studiów umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia o profilu ogólnoakademickim. Konfrontacja procesu kształcenia względem założeń programowych wskazuje na bardzo dobry poziom ich realizacji. Ułatwia to wyraźny podział

nauczanych treści w **moduły kształcenia – kierunkowy** (obejmujący m.in. śpiew solowy, dykcję, podstawy gry aktorskiej), **specjalistyczny** (obejmujący m.in. szermierkę, logorytmikę, przygotowanie muzyczne oper) i **podstawowy**. W programie studiów na kierunku Wokalistyka **moduł przedmiotów kształcenia nauczycielskiego**, oferujący przedmioty specjalistyczne oraz praktyki ma status fakultatywny, z uwzględnieniem wymagań ustawowych stawianych nauczycielom a także warunków określonych w rozp. MNiSzW z dnia 17.01.2012, Dziennik Ustaw z 6.02.2012, poz. 131 w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Przedmioty wchodzące w skład w/w modułu kształcenia nauczycielskiego: psychologia, pedagogika, podstawy dydaktyki, metodyka nauczania z literaturą pedagogiczną umożliwiają uzyskanie wszystkich zakładanych efektów kształcenia - niezbędnych w przygotowaniu pedagogicznym do wykonywania zawodu nauczyciela, przygotowując do pracy w przedszkolach, szkołach muzycznych I st. i placówkach oświatowych po studiach I stopnia, natomiast po studiach II stopnia do pracy w szkołach muzycznych II stopnia i w różnego rodzaju placówkach oświatowych. Celem kształcenia w Studium Pedagogicznym jest takie przygotowanie studentów do zawodu nauczyciela, by reprezentowali zarówno szerokie kompetencje merytoryczne, jak i wysokie standardy etyczne.

Ad.1.5.2. **Dobór** treści programowych **jest zgodny** z oczekiwanymi efektami kierunkowymi kształcenia – zaprezentowanie ich w sylabusach jest zrozumiałe i konsekwentne, wraz z metodami weryfikacji jakości pracy. Katedra Wokalistyki jest odpowiedzialna za stały monitoring i modyfikację treści programowych; zgodnie z aktualnym stanem wiedzy z zakresu wokalistyki. Jak wspomniano w poprzednim punkcie, podział treści programowych jest czytelny; ułatwia to studentom dobór przedmiotów fakultatywnych. Głównym założeniem kluczowych treści kształcenia przedmiotu głównego na studiach I stopnia jest dążenie do wyposażenia studenta w szerokie umiejętności w zakresie posługiwania się sztuką wykonawczą oraz w teoretyczne podstawy wiedzy związanej z tą sztuką oraz w wiedzę i kompetencje społeczne związane z kształceniem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. Kluczowe treści kształcenia w/w przedmiotów kształcenia nauczycielskiego pozwalają na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania – uczenia się.

Studia II stopnia intensyfikują w/w założenia w zakresie rozszerzania repertuaru bądź skupiania się na wybranej epoce czy kompozytorze; student nakierowany jest na uzyskiwanie pogłębionej wiedzy w zakresie wiedzy o sztuce; pod okiem Mistrza podejmuje samodzielne inicjatywy artystyczne/badawcze. Treści programowe podlegają bieżącej kontroli - poprzez obligatoryjne egzaminy komisyjne z przedmiotu głównego i kameralistyki oraz uczestnictwo studentów w wymianie międzynarodowej, w warsztatach i konkursach, a pedagogów – w konferencjach, seminariach i jury konkursów. Stymuluje to do pogłębiania i uaktualniania swej wiedzy w zakresie nowych tendencji interpretacyjnych i pedagogicznych.

Ad.1.5.3 Na ocenianym kierunku zajęcia są realizowane w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów. Najważniejszą w opinii studentów metodą kształcenia są indywidualne zajęcia z przedmiotu głównego w relacji **mistrz-uczeń**, co w sposób szczególny aktywizuje ich do pracy indywidualnej, samodzielnego przygotowania repertuaru artystycznego z uwzględnieniem zaleceń nauczyciela-mistrza. Studenci studiów II stopnia są włączani w projekty naukowe i artystyczne swoich nauczycieli akademickich, uczestniczą w pracach Koła Naukowego. Organizowane są kursy mistrzowskie, seminaria i spotkania z wybitnymi artystami (z czynnym udziałem studentów). Wykłady z zakresu przedmiotów humanistycznych i prowadzone na obu poziomach kształcenia seminaria dyplomowe stwarzają podstawy do prowadzenia samodzielnego badań naukowych. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że metody (w procesie osiągania efektów), które stosują nauczyciele akademicy, są skuteczne i umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów.

Z opinii studentów wynika, że są przygotowani do prowadzenia badań naukowych, co potwierdza ich udział w prowadzonych badaniach w ramach projektów badawczych oraz w konferencjach naukowo-artystycznych (z referatami i prezentacjami). **Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi** ułatwia bezproblemową rejestrację audiowizualną przedstawię studenckich w systemie CAUM, a także w internetowym czasopiśmie Art2 (vide

„Dobre praktyki”). W jednostce dostosowuje się metody kształcenia do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, jeżeli istnieje taka potrzeba.

Ad.1.5.4. Czas trwania studiów i ich organizacja na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej w Łodzi są zgodne ze wskazaniami stosownych aktów prawnych. W ostatnich latach zreorganizowano plan studiów I st. celem wydłużenia tego **cyklu kształcenia do 8 semestrów** przy proporcjonalnie zwiększonej liczbie ECTS do 240. Pozwoli to na pogłębienie programu studiów i da niezbędny czas na wyrównywanie poziomu, co jest szczególnie istotne na kierunku wokalistyka, gdyż niemała część studentów rozpoczyna studia bez wcześniejszego przygotowania muzycznego. Czas trwania kształcenia na poszczególnych stopniach (8 semestrów na I stopniu – 240 ECTS i 4 semestry na II stopniu – 120 ECTS) studiów umożliwia pełną realizację treści programowych określonych dla ocenianego kierunku. Liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom jest na ogół adekwatna do nakładu pracy studenta.

Ad.1.5.5. Punktacja ECTS jest logicznie przypisana do poszczególnych przedmiotów i modułów zgodnie z obowiązującymi przepisami wymagań określonych w § 4 ust. 1 pkt 2, 3, 6-10, 12, ust. 2-4 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów. Jest ściśle związana z nakładem pracy koniecznym do realizacji danego przedmiotu. **Moduły zajęć obligatoryjnych** zostały odpowiednio wyprofilowane i prawidłowo zakwalifikowane do grupy zajęć, powiązanych z prowadzonymi w jednostce badaniami naukowymi/działalnością artystyczną w dziedzinie wiedzy/sztuki właściwej dla ocenianego kierunku – wokalistyka. Obejmują one **70%** treści programowych przewidzianych dla poszczególnych stopni studiów o profilu ogólnoakademickim (na I stopniu 168 na ogólną liczbę 240 punktów ECTS = 70%, na II stopniu 84 na ogólną liczbę 120 punktów ECTS = 70%).

W programie studiów I i II stopnia uwzględniono następującą liczbę punktów ECTS, wystarczającą do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:

a) **wymagających bezpośredniego udziału** nauczycieli akademickich i studentów: na studiach I st. 208 ECTS (29 przedmiotów) i na II st. 110 ECTS (21 przedmiotów);

b) **z zakresu nauk podstawowych** właściwych dla kierunku wokalistyka (**moduł kierunkowy**), do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia: studia I st. – 110 punktów ECTS (8 przedmiotów) i na studiach II st. 53 ECTS (3 przedmioty);

c) **o charakterze praktycznym**, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych: studia I st. – 125 ECTS (21 przedmiotów) i II st. – 57 ECTS (14 przedmiotów);

W tabelach nr 4a i 4b Raportu Samooceny błędnie umieszczono przedmiot główny – **śpiew solowy**, który wcześniej w planach studiów zakwalifikowano jako wykład;

d) **w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów** zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów: I st. do wyboru 23 przedmioty (roczne) dające 90 ECTS i 25 przedmiotów semestralnych 98 ECTS; II st. do wyboru fakultety roczne 15 przedmiotów 60 ECTS oraz fakultety semestralne 24 przedmiotów 89 ECTS;

e) w ramach zajęć z **obszaru nauk humanistycznych i społecznych**: na obu stopniach studiów do wyboru po jednym przedmiocie z list z punktacją nie mniejszą niż 5 punktów ECTS (min.);

f) w ramach zajęć z **języka obcego**: 12 punktów ECTS na I stopniu studiów (na kierunku wokalistyka obowiązkowy język włoski) oraz 8 punktów ECTS na II stopniu (języki do wyboru);

g) w ramach ocenianego kierunku zrezygnowano z zajęć w-f – jego funkcję pełnią przedmioty: szermierka i „logorytmika i temporytm” na I st. z liczbą 2+2 punktów ECTS oraz na II st. rytmika z elementami choreografii – 2 punkty ECTS;

h) na ocenianym kierunku w obligatoryjnym module specjalistycznym zostały uwzględnione **praktyki estradowe i studyjne** (po jednym semestrze na każdym stopniu studiów) – 1+1 ECTS oraz w ramach fakultatywnego Studium Pedagogicznego **praktyki pedagogiczne**, za które student może uzyskać łączną liczbę punktów ECTS – 7 na studiach I st. i 2 ECTS na studiach II st.

Ad.1.5.6 Jednostka zapewnia studentom w pełni możliwość doboru modułów kształcenia z zaleceniami co do ilości i proporcji przypisanych punktów ECTS, które obowiązują w tej kwestii (na **przedmioty fakultatywne** przeznaczone zalecane **30 %** ogółu liczby punktów ECTS). Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA wskazali, że mają

możliwość wyboru przedmiotów, co również wynika z dokumentacji. Odbywa się to przede wszystkim w ramach b. obszernej i różnorodnej listy przedmiotów fakultatywnych. O jej atrakcyjności świadczy włączenie w jej zakres takich przedmiotów do wyboru jak m. in.: Ergonomia pracy w zawodzie muzyka, kulturoznawstwo, Język filmu, Laboratorium formy plastycznej, Psychologia kreatywności, Estetyka opery, Wolność i dialog w filozofii współczesnej, Współczesna filozofia sprawiedliwości i odpowiedzialności, Projektowanie zarządzanie rozwojem osobistym + oferta przedmiotów w j. angielskim **Study in English**. Zakres oferowanych przez uczelnię przedmiotów fakultatywnych (corocznie aktualizowanych, stosownie do oczekiwań studentów oraz aktualnego stanu wiedzy

z zakresu wokalistyki; dają one odpowiednio na studiach I st. 82 punkty ECTS i na II st. 36 ECTS) pozwala na rozwijanie szerokich horyzontów poznawczych przyszłych twórców i animatorów kultury. Studenci wyrazili pozytywne opinie nt. oferty w tym zakresie, wskazując, że system zapisów na przedmioty i seminaria jest sprawiedliwy i przejrzysty.

Ad.1.5.7. Dobór form kształcenia oraz ich proporcja (wykład, wykład z prezentacją, ćwiczenia, seminaria, zajęcia indywidualne), odpowiednia liczebność grup jak również właściwa z punktu widzenia z higieny procesu kształcenia organizacja zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. **Liczebność grup** jest uwarunkowana zakładanymi efektami kształcenia. Większość przedmiotów kierunkowych jest prowadzona w oparciu o relację mistrz-uczeń (indywidualnie lub w odniesieniu do małych składów kameralnych), grupowo (5-12 osób) bądź jako zajęcia zbiorowe (m. in. przedmioty humanistyczne, zajęcia międzywydziałowe, większe projekty artystyczne). Niektóre zajęcia prowadzone są panelowo wg umówionych terminów spotkań. Sprzyja to lepszemu zrozumieniu przyswajanej wiedzy i rozwojowi kompetencji badawczych. Studenci obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili powyższy ogólny organizacyjny studium. Nie byli jednak dokładnie zorientowani odnośnie możliwości korzystania z indywidualnej organizacji studium, jakie oferuje im Regulamin Studium. Wydział nie prowadzi kształcenia na odległość.

Ad.1.5.8. Program studium przewiduje obowiązkową **realizację praktyk** (jeden semestr zarówno na studiach I jak i II stopnia), którą podstawową formą są audycje wokalne z udziałem publiczności odbywające się w Sali Kameralnej Akademii. Praktyki Estradowe i Studyjne mają swój własny program, określone efekty kształcenia i kryteria zaliczania określone w Sylabusie. Celem przedmiotu jest przygotowanie studenta pod względem repertuarowym i psychofizycznym do działalności koncertowej solowej i zespołowej. Dotyczy to zarówno występów estradowych (recitale kameralne, koncerty oratoryjno-kantatowe), jak i scenicznych (przedstawienia operowe i operetkowe). Efekty kształcenia zakładane dla praktyk zawodowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zakładają praktyczne przygotowanie studenta do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej. Matryca pokrycia wykazuje spójność tych efektów z efektami kierunkowymi. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się na podstawie opinii wystawionej przez nauczyciela akademickiego. Nieformalnie w ocenę występów studentów włączona zostaje również publiczność (intensywność oklasków). Do innych form praktyk Wydział zaliczył: koncerty kameralne, koncerty oratoryjne z udziałem orkiestry i chóru, spektakle operowe i operetkowe, przesłuchania do najważniejszych wydarzeń artystycznych organizowanych przez uczelnię, często we współpracy z Teatrem Wielkim czy Teatrem Muzycznym. W ramach Studium Pedagogicznego studenci mają możliwość i obowiązek (aby uzyskać uprawnienia pedagogiczne wg rozp. MNiSW z 17.02.2012 r.) realizacji praktyk pedagogicznych w szkołach (weryfikowanych na podstawie kart praktyk; wcześniej ocenę ich realizacji dokonują nauczyciele prowadzący w szkołach praktyki studenckie). Jednostka wprowadziła prawidłową, również z punktu widzenia studentów, organizację praktyk. Studenci samodzielnie dokonują wyboru miejsca praktyk, z uwzględnieniem kryterium właściwej specjalności. Weryfikacja miejsc odbywania praktyk odbywa się po zgłoszeniu adresów szkół przez studentów kierownikowi Studium Pedagogicznego. Wymiar praktyk (150 godz. na studiach I st. i dodatkowo 40 godz. na studiach II st. oraz przyporządkowana im liczba punktów ECTS: (7 i 2) są zgodne z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia przygotowującego do

wykonywania zawodu nauczyciela. Efekty kształcenia dla praktyk pedagogicznych są zgodne z efektami określonymi w standardach. Jednostka zapewnia odpowiednią liczbę miejsc praktyk dostosowaną do liczby studentów. Dobór miejsc odbywania praktyk (są to PSM I i II st. oraz państwowe przedszkola) jest dostosowany do zakładanych dla praktyk efektów kształcenia.

Ad.1.5.9. Od roku 2015/16 na Wydziale istnieje możliwość studiowania w języku angielskim, dodatkowo studenci studiujący w języku polskim mogą uczęszczać na wykłady i ćwiczenia z grupy przedmiotów fakultatywnych umieszczonych w programie studiów **Study in English**. W programie studiów przewidziano obowiązkowo co najmniej dwa pogłębione lektoraty (do wyboru) z języka włoskiego (obowiązkowy), angielskiego, niemieckiego, francuskiego, hiszpańskiego lub rosyjskiego (do wyboru). Wydział prowadzi wykłady w języku obcym w ramach międzynarodowego programu „Visiting Professors”. Od roku 2016 uczelnia jest partnerem **European Opera Academy** (trzydzieści europejskich akademii muzycznych z dwunastu krajów Europy współpracuje ze sobą w celu ustanowienia „centrum doskonałości” dla wokalistów - <http://europeanopera.academy/>). Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA określili poziom zajęć prowadzonych w językach obcych jako bardzo dobry. Zgłosili jednak uwagę dotyczącą organizacji wykładów w ramach „Visiting Professors”, które odbywają się często w trakcie zajęć podstawowych, przez co nie wszyscy chętni mogą w nich uczestniczyć. W ramach uczelni studenci mogą korzystać z bogatej oferty programów edukacyjnych związanych z wymianą międzynarodową (Erasmus+) oraz z oferty przedmiotów do wyboru. Wydział posiada ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych.

Ad.1.6.1. Wszystkie **egzamininy wstępne są konkursowe** i pozwalają na poddawanie kandydatów obiektywnej ocenie przez komisję konkursową. Egzamininy są punktowane wg. ustalonej, wspólnej dla wszystkich kandydatów skali ocen. Są to zarówno egzamininy praktyczne, jak i teoretyczne skoncentrowane na specyfice wybranego przez kandydata kierunku studiów. Komisje sprawdzają podczas egzamininów predyspozycje kandydata – ambitus i wolumen głosu, poziom jego wiedzy i umiejętności, które pozwalają wyrokować o potencjale rozwojowym kandydata. W kontekście doboru kandydatów wymagania rekrutacyjne są odpowiednie i elastyczne, pozwalające na zauważenie autentycznych talentów, nawet jeśli nie legitymują oni się świadectwami ukończenia wcześniejszych etapów edukacyjnych w zakresie kształcenia muzycznego. Jednostka zapewnia równe szanse w podjęciu kształcenia. W stosunku do potencjału dydaktycznego na wizytowanym kierunku wydział przyjmuje właściwą liczbę kandydatów. Informacje o procesie rekrutacji znajdują się na stronie internetowej Uczelni oraz w informatorach (egzemplarze drukowane). Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili pozytywne opinie nt. zasad, dostępności potrzebnych informacji, jak i przebiegu rekrutacji.

Ad.1.6.2. W Akademii Muzycznej w Łodzi od roku akademickiego 2014/2015 obowiązuje, uchwalony przez Senat AM zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego **Regulamin potwierdzania efektów uczenia się** uzyskanych poza systemem studiów (jest dostępny na stronie internetowej uczelni w zakładce „Dla kandydata”). Określa on szczegółowo zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się oraz zasady podejścia przez tak zweryfikowanych kandydatów do egzamininów wstępnych na studia. Uchwałą nr 29/IV/2015 podjętą na posiedzeniu Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego powołana została Wydziałowa Komisja ds. Potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Do zadań Komisji należy weryfikacja dokumentów ew. kandydatów, ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w odniesieniu do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku. Przyjęty został wzór wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się oraz wzór umowy określającej zasady ponoszenia opłat za związaną z w/w procedurą usługę edukacyjną. Do momentu składania niniejszego raportu, nie było żadnych wnioskodawców w tej sprawie.

Ad.1.7.1. **System weryfikacji** zakładanych efektów kształcenia jest transparentny i znajduje

odzwierciedlenie w systemie zaliczeń i egzaminów, wpisuje się w wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, bywa przedmiotem dyskusji uwzględniającej głos studentów. Zasady oceniania zawarte są w Regulaminie studiów AM w Łodzi. Prowadzący zajęcia oceniają studentów na podstawie sprecyzowanych z odpowiednim wyprzedzeniem wymagań i kryteriów.

Wymagania odnoszące się

do kierunkowych efektów kształcenia określa sylabus. Efekty kształcenia są weryfikowane regularnie poprzez egzaminy, kolokwia, prace pisemne, odpowiedzi ustne, przesłuchania oraz koncerty. Umiejętności i kompetencje społeczne są weryfikowane na zajęciach w ramach: ćwiczeń, seminariów, zajęć projektowych, a także praktyk estradowych, studyjnych i pedagogicznych. *Praktyki estradowe i studyjne* w ocenianej Jednostce prowadzone są w formie audycji i koncertów wokalnych, koncertów inscenizowanych (łączy śpiew i aktorstwo) oraz formie mającej największy wpływ na podniesienie świadomości artystycznej studentów i ich praktycznej wiedzy – **wydziałowych realizacji scenicznych**. Weryfikacja prezentowanych w ten sposób efektów kształcenia odbywa się zarówno przez nauczycieli akademickich, jak i przez gremia zewnętrzne (publiczność).

Zakończeniem procesu weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia jest **egzamin dyplomowy** (wg procedury dyplomowania), stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oceniają Komisje egzaminacyjne oraz opiekun pracy i recenzent (dotyczy pisemnej pracy dyplomowej). Ocena na dyplomie uwzględnia też średnią ocen z całości studiów i jest wyrażona algorytmem średniej ważonej (na 60 % oceny wpływ ma ocena uzyskana z recitalu, co adekwatnie potwierdza osiąganie kierunkowych efektów kształcenia). Metody weryfikacji efektów kształcenia z języków obcych umożliwiają określenie osiągniętego poziomu kompetencji językowej (poziom B2 dla studiów I st. i B2+ dla II st.). Specyficzną i jednocześnie wiarygodną formą weryfikacji umiejętności artystycznych jest ocena zewnętrzna w trakcie publicznych koncertów, recitali dyplomowych, otwartych egzaminów, audycji studenckich oraz udział w konkursach. Studenci ocenianego kierunku w latach 2013-2016 wzięli udział w 11 konkursach wokalnych (8 w Polsce, 3 w Czechach, i Niemczech), uzyskując 9 nagród i 10 wyróżnień. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że sposoby weryfikacji (metody sprawdzania i oceniania) z ich punktu widzenia, są odpowiednie do zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie studiów i umożliwiają skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia. Pozytywne opinie wyrażono również w odniesieniu do organizacji egzaminu dyplomowego. Poziom większości **pisemnych prac dyplomowych**, które poddano ocenie należy uznać za bardzo dobry lub dobry, ich treść jest zgodna z tematem i zakładanymi efektami kształcenia, ponadto charakteryzują się właściwym doбором piśmiennictwa oraz poprawnością stosowanych metod. Zgodnie z opiniami ekspertów ZO w 7. przypadkach oceny zarówno promotora i recenzenta były w pełni uzasadnione. W dwóch pracach (na 10) stwierdzono pewne zastrzeżenia (vide zał. nr 3).

Poziom artystyczny i wokalny wielu spośród absolwentów wskazuje na rzetelne realizowanie zamierzonych celów w toku nauczania w ocenianej Jednostce.

Ad.1.7.2. Na wizytowanym kierunku istnieje system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, który został określony w ramach regulaminu studiów oraz w Sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zasady oceniania na egzaminach komisyjnych określa przejrzyście Uchwała Senatu nr 21/2011 r. z dn. 28 IX 2011 r. Pewne wątpliwości budzi p. 8 tegoż regulaminu, w którym podana jest informacja o utajnieniu dla studentów punktacji szczegółowej. Studenci są również informowani, podczas pierwszych zajęć przez prowadzącego o systemie sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów kształcenia z danego przedmiotu, a przedstawione przez nauczycieli założenia są następnie konsekwentnie realizowane. **Studenci** uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA **stwierdzili**, że mają dostęp do informacji zwrotnej na temat sposobu formułowania oceny oraz, że są oceniani obiektywnie i sprawiedliwie. Sposoby oraz terminy dostarczania informacji o wynikach sprawdzenia i ocenach osiągniętych efektów kształcenia, zgodnie z regulaminem studiów ustala prowadzący. W uczelni działa **Regulamin antyplagiacyjny**. Postępowanie antyplagiacyjne jest obowiązkowe i dotyczy wszystkich pisemnych prac dyplomowych, licencjackich i magisterskich. Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia

formułowane są w oparciu o zapisy Regulaminu Studiów; ew. sprawy sporne rozstrzyga Dziekan i Prorektor ds. studenckich. Dokumentowanie wyników sprawdzania i oceny efektów kształcenia odbywa się poprzez zapisy w protokołach zaliczeń i egzaminów, wpisy w karty okresowych osiągnięć studenta, w indeksy; szczegółowej dokumentacji służy też suplement do dyplomu. Wydział nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

*Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zbieżna z misją i strategią sformułowaną dla całej Uczelni jak i Wydziału oraz wpisuje się w politykę jakości kształcenia. Wydział prawidłowo przyporządkował oceniany kierunek do obszaru kształcenia (w zakresie sztuki) i wskazał dziedzinę sztuki (sztuk muzycznych) i dyscyplinę artystyczną (wokalistyka), do której odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. **Efekty kształcenia sformułowano w sposób zrozumiały i sprawdzalny.** Uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych na rynku pracy, w dalszej edukacji, działalności artystycznej i badawczej. Studenci na ogół dostrzegają ważność ich sformułowania dla wszechstronnego wykształcenia absolwenta. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Aktywizujące formy pracy studentów wynikają przede wszystkim z indywidualnej formy zajęć w ramach przedmiotu głównego (relacja „mistrz-uczeń”), prowadzenia zajęć kierunkowych w małych grupach (w formie ćwiczeń i seminariów), a także realizacji wspólnych projektów z nauczycielami akademickimi. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie określonym dla profilu ogólnoakademickiego. **Studenci uzyskują uprawnienia** zarówno do wykonywania zawodu **muzyka-wokalista**, jak i **nauczyciela**. Zasady i tryb rekrutacji są przejrzyste i zrozumiałe. Egzaminy wstępne, jasno sprecyzowane i jednakowe dla wszystkich kandydatów wymagania, jednakowe warunki w trakcie procedury rekrutacyjnej oraz dokładnie określony sposób potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów umożliwiają właściwą w założeniach rekrutację kandydatów na studia, zapewniając jednocześnie zachowanie zasady równych szans.*

***Z punktu widzenia studentów** jednostka prezentuje, w odniesieniu do wizytowanego kierunku, wysoki poziom nauczania w zakresie przedmiotów kierunkowych oraz metodologii badań. System weryfikacji i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Studenci wyrazili jednoznacznie pozytywne opinie nt. możliwości oceny ich pracy w oparciu o efekty kształcenia.*

4. Zalecenia

Zaleca się dostosowanie terminów wykładów prowadzonych w ramach programu Visiting Professors do harmonogramu zajęć podstawowych (objętym programem studiów) w celu zwiększenia ich dostępności dla studentów w/w programie.

Zaleca się wprowadzenie, obok oceny recenzenta, oceny (punktowej i słownej) pisemnej pracy dyplomowej i licencjackiej przez promotora.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów

o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszarom kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1

Do **minimum kadrowego** kierunku „wokalistyka” prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim Jednostka prowadząca kierunek zgłosiła **7 nauczycieli akademickich**, w tym **3** z tytułem naukowym **profesora** i **4** ze stopniem naukowym **doktora**. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji (Raportu samooceny), dokumentów przedstawionych podczas wizytacji oraz rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe, a także dorobek naukowy i artystyczny nauczycieli akademickich. Sprawdzono również **obciążenia dydaktyczne** w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, na podstawie których stwierdzono, że wszystkie te osoby spełniają warunki określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 z późn. zm.).

Zespół Oceniający stwierdza, że proponowane przez Uczelnię Minimum kadrowe dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „wokalistyka” spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 X 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) w zakresie liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, ich obciążenia dydaktycznego, a także formy i okresu zatrudnienia w Uczelni. Zaliczeni przez ZO nauczyciele akademicy do minimum kadrowego posiadają dorobek naukowy/artystyczny w obszarze sztuki w dziedzinie nauk muzycznych w dyscyplinie wokalistyka, do której odnoszą się zakładane efekty kształcenia.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż **warunek minimum kadrowego został spełniony.**

Na podstawie analizy umów o pracę i aktów mianowania oraz informacji uzyskanych w trakcie wizytacji można stwierdzić, iż nauczyciele akademicy będący w minimum kadrowym kierunku „wokalistyka” zatrudnieni są w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi od co najmniej kilku lat, w większości na czas nieokreślony (z wyjątkiem 2 osób ze stopniem naukowym doktora) i dla wszystkich Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, co dowodzi stabilności prowadzonej polityki kadrowej.

Stosunek liczby **nauczycieli** akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby **studentów** kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370). Wynosi **1: 13** przy obowiązującym na wizytowanym kierunku 1 : 25.

2.2.

Na Wydziale Wokalno-Aktorskim zatrudnionych jest 49 nauczycieli akademickich, z czego 48 w pełnym wymiarze czasu pracy, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Na ocenianym kierunku zajęcia dydaktyczne prowadzi **40 nauczycieli akademickich** zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy. W poczet minimum kadrowego wliczonych zostało 7 pedagogów: 3 profesorów tytułarnych i 4 doktorów sztuk muzycznych. Pozostała grupa liczy 33 osoby w tym: 6 profesorów tytułarnych, 4 doktorów habilitowanych, 7 doktorów i 16 magistrów. **Struktura kadry** na ocenianym kierunku wokalistyka wygląda następująco: 9 profesorów tytułarnych stanowi 22,5 % ogółu kadry dydaktycznej, 4 osoby posiadające stopień doktora habilitowanego – 10 %, 11 doktorów – 27,5 %, 16 osób z tytułem magistra – 40 %. Przedstawione dane wskazują na prawidłową proporcję pracowników z tytułami i stopniami naukowymi w ogólnej strukturze kadry.

Nauczyciele akademicy, zarówno ci wliczani do minimum kadrowego, jak i prowadzący na ocenianym kierunku zajęcia legitymują się wysokiej klasy dorobkiem artystycznym oraz naukowym, udokumentowanym publikacjami (w latach 2013-2016 11 artykułów w wyd. AM w Łodzi i Krakowie) i wydawnictwami fonograficznymi (8 CD – 6 wyd. AM Łódź, 2 – wyd. DUX z solową i kameralną muzyką wokalną; 2 CD z nagraniami przedstawień studenckich: *Aleko*, *Łódź Story*).

Są to czynni i bardzo aktywni artyści, koncertujący i występujący **na scenach krajowych i europejskich**. W ich repertuarach znajdują się **pierwszoplanowe partie wokalne**, role aktorskie, dubbingowe, etc.. Nauczyciele akademicy, wchodzący w skład kadry na kierunku wokalistyka, realizują się również naukowo – pełnią role promotorów, recenzentów w postępowaniach doktorskich, habilitacyjnych, funkcje członków komisji habilitacyjnych i w postępowaniach o nadanie tytułu profesora. Są zapraszani do prac Jury uznanych, liczących się konkursów wokalnych. Są czynni na polu organizacji prac dydaktycznych, uczestniczą w sesjach naukowo-artystycznych organizowanych przez Wydział. Aktywność naukowa kadry ogniskuje się wokół problematyki techniki wokalnej i praktyki wykonawczej. Gwarantuje to wysokie kompetencje merytoryczne kadry w prowadzonej dydaktyce na wszystkich stopniach kształcenia. Poziom prowadzonych zajęć należy ocenić **bardzo wysoko**.

Na trzynaście hospitacji zajęć dydaktycznych wszystkie uzyskały pozytywną ocenę ekspertów ZO. Opinie członków ZO PKA bezpośrednio po **hospitacjach** i analiza arkuszy hospitacyjnych (z hospitacji prowadzonych na Wydziale) wykazują bardzo dobre przygotowanie pedagogów do zajęć, prawidłowo pod względem merytorycznym i metodycznym ich przeprowadzenie, duże zaangażowanie osobiste i empatyczny kontakt z młodzieżą.

Potwierdzeniem **uzyskanej jakości kształcenia** oraz kwalifikacji artystycznych i pedagogicznych kadry są też nagrody uzyskane przez studentów na konkursach muzycznych krajowych i zagranicznych, gdzie poddani są oni niezależnej ocenie zewnętrznej. W latach 2013-2016 studenci wokalistyki uzyskali 9 nagród i 11 wyróżnień na krajowych i międzynarodowych konkursach, a także zostali w 6 przypadkach uhonorowani stypendiami MKiDN i MNiSW.

Spotkanie członków ZO z kadrą pedagogiczną ocenianego kierunku zdominowała dyskusja na temat roli nauczycieli akademickich w przygotowaniu absolwentów do radzenia sobie w warunkach b. trudnego rynku pracy. Poruszane też były kwestie budowania **kultury jakości** w kształceniu akademickim, definiowaniu i upowszechnianiu „dobrych praktyk”, zapisów rozporządzenia dotyczącego przyszłej parametryzacji, dyskryminujące artystów wykonawców.

Wydział nie prowadzi kształcenia na odległość.

2.3. Władze ocenianego kierunku prowadzą spójną i konsekwentną **politykę kadrową**, adekwatną do koncepcji kształcenia i planów rozwoju kierunku. Kadra pedagogiczna dobierana jest z dużą starannością, na drodze otwartych konkursów na stanowiska, prowadzonych zgodnie z zasadami transparentności. W okresie **2012-2016** nastąpił **znaczący rozwój kadry** naukowo dydaktycznej: przewody doktorskie zakończyło 10 osób, habilitacyjne – 4, a tytuły profesora uzyskało – 6 osób . Dobrze to świadczy o motywacji nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych.

Pedagodzy zatrudnieni na ocenianym kierunku prowadzą **aktywną działalność** naukową

zdobywając kolejne stopnie naukowe, upowszechniając kierunkową wiedzę w postaci publikacji, referatów na licznych konferencjach naukowych. Na uznanie zasługuje fakt prowadzenia własnego czasopisma **Art2**, prezentującego dokonania naukowe i artystyczne pedagogów. Władze Wydziału wspierają ambicje zawodowe kadry również poprzez rozdział środków finansowych na zgłoszone projekty, udział w konferencjach naukowych i kursach mistrzowskich, publikacje materiałów o tematyce wokalne. W ramach **umiędzynarodowienia** procesu kształcenia władze prowadzą politykę zatrudniania wybitnych specjalistów jako profesorów wizytujących, prowadzących zajęcia gościnnie (w latach 2013-16 uczelnię odwiedziło 10 pedagogów z zagranicy: 3 ze Szwajcarii, 3 z Włoch, 2 z Wielkiej Brytanii, 1 z Francji i 1 z Norwegii). Jednocześnie 6 pedagogów z uczelni łódzkiej prowadziło zajęcia w Belgii, Niemczech i Wielkiej Brytanii. Pedagodzy pełniące funkcje kierownicze nie korzystają z żadnych zniżek godzin dydaktycznych.

Proces **weryfikacji** kompetencji pracowników Wydziału odbywa się w drodze okresowej oceny kadry, ankiety sprawozdawczej i anonimowej oceny studenckiej. Wyniki są analizowane i mają wpływ na decyzje personalne odnośnie kontynuacji zatrudnienia.

2.4.

Działalność naukowo-artystyczna pracowników kierunku wokalistyka jest ściśle związana z obszarem kształcenia oraz z dziedziną i dyscypliną wokalistyka, do których odnoszą się efekty kształcenia. Obok licznych i regularnych projektów artystycznych aktualnie prowadzonych jest **6 projektów badawczych** zespołowych oraz **7 projektów indywidualnych**. Główne zagadnienia badawcze to: wykonawstwo wokalne, technika wokalna, literatura przedmiotu, a także badania nad dziełami wokalnymi od wieków dawnych po współczesność, twórcza interpretacja dzieł zapomnianych, wśród których szczególne miejsce stanowi literatura polska oraz dorobek łódzkich kompozytorów. **Efekt**em prowadzonych badań są publikacje książkowe, nutowe i fonograficzne, monografie naukowe (spisy w załącznikach). Pedagodzy chętnie biorą udział w konferencjach naukowych, wydarzeniach artystycznych, warsztatach. W działaniach tych uczestniczą też studenci, praktycznie przygotowując się w ten sposób do przyszłej pracy zawodowej.

2.5

Prowadzone w jednostce badania naukowe odpowiadają problematyce kierunku i są zgodne z obszarem kształcenia dlań wskazanego (dziedzina sztuki muzyczne, dyscyplina „wokalistyka”). Wpływają bezpośrednio na jakość kształcenia: tematyka prac dyplomowych często nawiązuje do tematyki prowadzonych badań; efekty prowadzonych badań znajdują odzwierciedlenie w programach kształcenia, służą także samodzielnej pracy studentów, pogłębianiu przez nich wiedzy i poszerzaniu umiejętności warsztatowych. Warto dodać, że studenci są zapraszani do wspólnej pracy w ramach prowadzących na wydziale projektów naukowych i artystycznych. Ich efekty są upowszechniane w publikacjach uczelnianych oraz w wydziałowym czasopiśmie **Art2** zarówno przez pedagogów, jak i studentów.

3. *Uzasadnienie*

*Jakość kadry naukowej w tym jej aktywność naukowa i artystyczna (zarówno tej zaliczanej do minimum, jak i pozostałej prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku) zasługuje na uznanie. Badania prowadzone w jednostce, związane bezpośrednio z dyscypliną „wokalistyka” wpływają na kształtowanie jakości kształcenia. **Bogaty dorobek artystyczny** kadry (oraz zdobyte nagrody i wyróżnienia studentów na konkursach wykonawczych i odznaczenia kadry), a także **jej ambicje naukowe** realizowane w formie udziału w konferencjach i publikacjach w sposób naturalny zwiększają potencjał jednostki w każdym aspekcie jej funkcjonowania. Staranny dobór kadry dydaktycznej (wylonionej w drodze transparentnych postępowań konkursowych) wpływa bezpośrednio na wysoką jakość kształcenia. Należy podkreślić stopień zaangażowania studentów w działalność artystyczną i naukową (co jest pożądane w przypadku profilu ogólnoakademickiego) w ramach prowadzonych przez nauczycieli akademickich projektów*

badawczych i artystycznych. Sprzyja to pogłębianiu przez nich wiedzy, umiejętności kompetencji społecznych, wpływa bezpośrednio na jakość kształcenia. Polityka kadrowa jest spójna z koncepcją kształcenia i jest konsekwentnie i rozsądnie prowadzona. Dużym plusem jest troska, jaką władze wydziału otaczają młodą kadrę naukową .

4. Zalecenia – brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

1. Ocena – wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1

Oceniana Jednostka rozwija szeroko rozumianą współpracę z licznymi instytucjami kultury w regionie mając na uwadze wykorzystanie w pełni potencjału ludzkiego oraz wzajemnych doświadczeń artystycznych, a także zaznajamianie studentów z ich przyszłymi miejscami pracy.

Współpraca prowadzona jest z:

- Filharmonią Łódzką (m. in. obsady solowe w koncertach oratoryjnych m in. w dziełach *Oratorium na Boże Narodzenie* C. Saint-Saensa czy *Msza Koronacyjna* C-dur W.A. Mozarta)
- Teatrem Wielkim (udział studentów w realizacjach repertuarowych teatru np. dziełach: G. Rossini – *Il barbiere di Siviglia*, J. Strauss – *Noc w Wenecji*, *Baron cygański* , W.A. Mozart – *Don Giovanni*; w zakresie wspólnego przygotowania dzieła – „Semele” G.F. Haendla planowane na wiosnę 2017 r.);
- Teatrem Muzycznym (studenci jako soliści w operetkach *Kraina uśmiechu* i *Wesoła wdówka* F. Lehara)
- Akademią Sztuk Pięknych (w zakresie współtworzenia scenografii przedstawień)
- Musikakademie Rheinsberg-Niemcy (udział studentów w koncercie galowym, udział studentów w dwóch wspólnych produkcjach operowych *Der Dorfwahrsager* J. J. Rousseau i *Die kluge Bäurin* J.A. Hasse)
- Uniwersytetem Medycznym w Łodzi (w projekcie *Łódź Story* W. Korcza)
- Łódzkim Towarzystwem Naukowym (J.S. Bach *Magnificat* D-dur)
- Fundacją Polsko-Włoską InteRe (m. in. koncert *Viva Italia* w Manufakturze)

- Honorowym Konsulatem Austriackim w Łodzi (np. koncert „*Wesoła wdówka w przekroju*”)

Ponadto jednostka wykazała się dużą aktywnością w zakresie działań o charakterze społecznym organizując liczne koncerty z udziałem studentów-wokalistów w:

- Domu Literatury
- Naszej Galerii
- Domu Samotnej Matki
- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
- Kościele Ojców Jezuitów
- kościele parafialnym w Krzepczowie
- Studium Muzyki Kościelnej
- Klubie Lekarza
- Forum Inicjatyw Twórczych w Parzęczewie
- Dworze Renesansowym w Pabianicach
- Ośrodka Kultury – Górna
- siedzibie uczelni, która otwiera swe podwoje dla lokalnej społeczności

Opisane wyżej formy współpracy stwarzają okazję do udziału przedstawicieli różnorodnych środowisk w konsultacjach w sprawie programu kształcenia, w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji. Interesariusze zewnętrzni (np. w/w instytucje kultury takie Teatr Wielki, Filharmonia Łódzka, Teatr Muzyczny, UŁ itp.) znacząco wpływają na treści programowe przedmiotów kierunkowych, w tym i praktyk zawodowych; stwarzają też znakomite okazje do weryfikacji efektów kształcenia w warunkach autentycznego życia koncertowego.

3.2 Jednostka nie prowadzi studiów we współpracy z innymi instytucjami lub z udziałem podmiotów zewnętrznych

3. Uzasadnienie

*Imponujący jest fakt nawiązywania relacji artystycznych z tak dużą liczbą instytucji i placówek publicznych. Zespołowi Oceniającemu PKA udostępniono **listę firm i instytucji**, z którymi Uczelnia podpisała długoterminowe umowy o współpracy. Opisany model umów generuje obopólne korzyści. Skala, zakres i zasięg współpracy jest w pełni zadawalający. **Kooperacja** z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym stanowi bardzo ważny aspekt studiów na ocenianym kierunku. Porozumienie Wydziału z instytucjami z otoczenia kulturalnego i społecznego stwarza okazję udziału przedstawicieli tych środowisk w określeniu i weryfikacji efektów kształcenia. Dzięki proponowanej ofercie kształcenia, skierowanej do zewnętrznych instytucji, Wydział przygotowuje młodych adeptów sztuki do samodzielnego, odpowiedzialnego i kreatywnego zaangażowania w przemiany współczesnej kultury. Uczelnia należycie wywiązuje się z obowiązków dotyczących współpracy z otoczeniem. **Uczestnictwo studentów** w licznych występach i koncertach zwiększa szansę na znalezienie zatrudnienia po skończeniu nauki i stanowi swoisty pomost pomiędzy edukacją a życiem zawodowym, przygotowuje do pracy w instytucjach muzycznych. Uczelnia pogłębia także integrację z melomanami i działa wśród środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym propagując wartości kultury muzycznej. W orbicie zainteresowania Uczelni pozostają także instytucje międzynarodowe – ośrodki dydaktyczne oraz placówki dyplomatyczne.*

4. Zalecenia-brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – wyróżniająca

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Baza dydaktyczna Wydziału zlokalizowana jest w trzech budynkach :

- SALA KONCERTOWA

przy ul. Żubardzkiej 2a o łącznej powierzchni 2591m² w tym: sale dydaktyczne 1927 m² oraz sala koncertowa 664 m². W cztero-kondygnacyjnym obiekcie mieszczą się sale prób dla orkiestr i chórów, sale wykładowe, sale akustyczne do zajęć indywidualnych i zespołowych dla studentów klas perkusji czy instrumentów dętych blaszanych. Ten wielofunkcyjny budynek tworzy jeden zespół z Domem Studenckim uczelni. Sala koncertowa wyróżnia się znakomitymi warunkami akustycznymi i przestrzennymi, co stwarza komfortowe warunki do realizacji koncertów zarówno kameralnych, jak i symfonicznych z wielkim aparatem wykonawczym. Umożliwia też dokonywanie nagrań audio i video dzięki wyposażeniu w wysokiej klasy sprzęt nagraniowy i nagłośnieniowy. Na widowni znajduje się blisko 300 miejsc dla słuchaczy, a scena może pomieścić

wielki aparat wykonawczy – jednocześnie 160 muzyków (orkiestra, chór i soliści).

- BUDYNEK REGIONALNEGO OŚRODKA KULTURY, EDUKACJI I DOKUMENTACJI MUZYCZNEJ.

Nowy budynek usytuowany naprzeciw Pałacu (wcześniej jedynego budynku uczelni) przy ul. Gdańskiej 32; o powierzchni sal dydaktycznych 807,54 m². Budynek ma cztery kondygnacje i wewnątrz mieści: bibliotekę i fonotekę, archiwum, salę kameralną dla 180 osób, studio nagrań i laboratorium dźwiękowe, pracownie językowe, pracownie komputerowe, 2 pracownie kształcenia słuchu, sale wykładowe i do zajęć indywidualnych, pracownie przeznaczone na realizację inicjatyw kulturalnych.

- PAŁAC

ul.Gdańska32, budynek zabytkowy o powierzchni 4 280 m²., obok wielu reprezentacyjnych pomieszczeń jak sala balowa, sale kameralne, mieści też niemało sal dydaktycznych. Pod koniec 2016 r. zakończyły się prace remontowe, które przywróciły obiektowi pożądany stan i wygląd zgodny z zaleceniami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

- DOM STUDENCKI

Mieści pod tym samym adresem, co Sala Koncertowa ul. Żubardzka 2a (przy Al. Włókniarzy), posiada dogodnie połączenie komunikacyjne z Uczelnią. Gmach jest nowoczesnie wyposażony, parter przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt posiada ogółem 156 miejsc noclegowych, w tym 129 miejsc w pokojach 2 – i 3 –osobowych dla studentów oraz 22 miejsca w pokojach zbiorowych. Do dyspozycji przyjezdnych pedagogów przeznaczono 5 miejsc noclegowych w pokojach gościnnych. Każdy z pokoi wyposażony jest w szerokopasmowe łącze internetowe, umożliwiające podłączenie indywidualnych komputerów do sieci WWW. Ponadto do dyspozycji studentów przeznaczono 12 sal do ćwiczeń, w tym w 6 znajdują się pianina. Dom Studenta posiada własny parking na 30 samochodów, pomieszczenia kuchenne na każdej kondygnacji z pełnym wyposażeniem. Zadbano też o właściwe warunki higieniczno-sanitarne sanitarne z toaletami dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz z ogólnodostępnymi pomieszczeniami pralni i suszarni.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili infrastrukturę dydaktyczną, naukową i socjalną Jednostki. Wyrazili jednak prośbę o zorganizowanie przez władze akademii na terenie uczelni miejsc relaksu przed audycjami i koncertami. W ich opinii aktualnie liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym również do prowadzenia działalności artystycznej i do udziału w badaniach.

4.2

Biblioteka AM w Łodzi znajduje się w nowym budynku, jest nowoczesnie wyposażona, zawiera bogate zbiory papierowe (nuty, książki, czasopisma bieżące i archiwalne), zbiory audiowizualne – płyty CD, DVD, taśmy VHS, kasyety magnetofonowe), które oferuje studentom do wypożyczania i korzystania na miejscu. Katalog zbiorów, dostępny również w bibliotecznym systemie „**Symphony**” zawiera opisy około 80% zbiorów i umożliwia zamawianie pozycji on-line. Zbiory biblioteki wzbogaca w niebywałym stopniu dostęp poprzez sieć komputerową Akademii do licencjonowanych baz:

Naxos Music Library (NML) – uzupełnienie zbiorów fonoteki - cyfrowa baza zawierająca ok. 124 tys. sprawdzić płyt CD, obejmująca swoim zasięgiem wszystkie nagrania firmy Naxos oraz niektórych nagrań innych wytwórni płytowych. Zakres bazy – od średniowiecza do czasów współczesnych. Baza zawiera również libretta oper oraz biografie kompozytorów i wykonawców. Wybrane utwory można słuchać na komputerach w Czytelni (7 stanowisk, w tym 3 z dostępem z oprogramowaniem MS Office, możliwość podłączenia własnego laptopa) i na terenie całej uczelni dzięki sieci bezprzewodowej po uzyskaniu dostępu do NML. Podobnie wykorzystywane są poniższe bazy: **Naxos Video Library, Oxford Journals-Humanities, Oxford Music Online, Wirtualna Biblioteka Nauki**. Biblioteka kieruje też użytkowników do serwisów, dostępnych bez licencji m. in.: Bazy bibliograficznej Biblioteki Narodowej, Federacji Bibliotek Cyfrowych, Europeana, Directory of Open Access Journals, Directory of Open Repositories.

Biblioteka rokrocznie dokonuje zakupów nowych pozycji w ramach środków wyasygnowanych przez wydziały. Wydział Wokalno-Aktorski rozwinął ostatnio swą bazę materiałów nutowych przeznaczając własne środki na zakup do biblioteki uczelnianej źródłowych wydań wyciągów fortepianowych. Biblioteka jest dobrze wyposażona w literaturę potrzebną do realizacji zamierzonych efektów kształcenia i zalecaną w sylabusach. Zbiory gromadzone są pod kątem potrzeb wykładowców i studentów. Biblioteka jest otwarta w godzinach odpowiadającym potrzebom studentów. W czytelni jest dostęp do ogólnouczelnianej sieci Wi-Fi.

4.3 Akademia Muzyczna w Łodzi nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. *Uzasadnienie*

*Akademia Muzyczna im .Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi jest przestrzenią, w której stykają się ze sobą tradycja i nowoczesność, ma swoją główną siedzibę w zabytkowym pałacu, co dodaje jej uroku ponadczasowości i tworzy unikalny klimat do studiowania i koncertowania. Jednocześnie Akademia unowocześnia i rozbudowuje swoją **niezwykle bogatą infrastrukturą** (3 budynki dydaktyczne, Dom Studenta) z wygodnym zapleczem dydaktycznym dla większego komfortu obecnych i przyszłych studentów. W październiku 2013 roku uroczyście otworzyła nowo wybudowaną Salę Koncertową ze znakomitą akustyką, wysokiej klasy systemem do nagłośniania*

*i nagrywania dźwięku, profesjonalnym studiem nagrań i bogatym zapleczem dydaktycznym. Z początkiem roku akademickiego 2015/2016 został oddany do użytku nowoczesny budynek Regionalnego Ośrodka Kultury, Edukacji i Dokumentacji Muzycznej, z dobrze wyposażoną biblioteką, co znacznie wzbogaca ofertę edukacyjną i kulturalną uczelni, a także podnosi warunki i jakość kształcenia. Nowe inwestycje były prowadzone dzięki wsparciu finansowemu regionalnego programu operacyjnego województwa łódzkiego, norweskiego mechanizmu finansowego oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zasoby Biblioteki Głównej umożliwiają poszerzanie wiedzy i dostęp do aktualnych opracowań i wydawnictw, związanych z zakładanymi efektami kształcenia i literaturą zalecaną w sylabusach. Dostęp do zasobów elektronicznych poszerza te możliwości w olbrzymim zakresie. Postępująca komputeryzacja i wirtualizacja ułatwiają studentom i pedagogom korzystanie z baz wiedzy, realizację programu kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych. Uczelnia **stwarza doskonale warunki** do pracy dydaktycznej i naukowej; daje też możliwość korzystania z wygodnego lokum w Domu Studenta; bogata infrastruktura uczelni, niezwykle poszerzona w ostatnim czasie, stanowi jej istotny walor i ugruntowuje wysoką pozycję Akademii Muzycznej w Łodzi jako jednego z wiodących ośrodków akademickich o profilu artystycznym w Polsce. Rozwój łódzkiej uczelni wpisuje się w strategię państwa i rządu, deklarującego jako cel priorytetowy wspieranie rozwoju nauki i innowacyjności.*

4. Zalecenia

Obecna infrastruktura jest efektem niedawnych zmian, dzięki którym można ją obecnie określić jako bardzo dobrą. Wydaje się, że w tym aspekcie jedynym słabym punktem jest instrumentarium. Część lekcji ze śpiewu solowego prowadzonych jest przy pianinach. Niemniej, wg zapewnień władz Akademii, są już środki finansowe, aby – po spełnieniu wszystkich wymaganych przepisami procedur – zdecydowanie ten stan zmienić w najbliższej przyszłości. Władze Uczelni pozytywnie zareagowały też na propozycje (przekazaną przez ZO w imieniu studentów) zorganizowania na terenie budynków dydaktycznych przestrzeni relaksu, w których istniałaby możliwość krótkiego odpoczynku przed audycjami czy koncertami.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że Jednostka przykłada dużą wagę do kompleksowego rozwoju studenta, zapewniając odpowiednie wsparcie w zakresie opieki dydaktycznej. Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość korzystania z szeregu narzędzi wsparcia dydaktycznego (wsparcia zapewnianego przez nauczycieli, w tym podczas konsultacji, np. udostępnianie materiałów, wskazówki dotyczące . procesu uczenia się, w tym indywidualne relacja mistrz-uczeń skutkujące stałą indywidualną korektą i informacją nt. postępów itp.), pracy naukowo-badawczej oraz rozbudowanego systemu świadczeń stypendialnych.

Dostępność nauczycieli akademickich realizowana jest poprzez obecność na zajęciach i konsultacjach (dwie godziny lekcyjne w tygodniu), których termin dostosowany jest do trybu studiów, oraz innych form kontaktu, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonu.

Studenci pozytywnie odnieśli się do przydatności lektur zalecanych w sylabusach oraz innych materiałów dydaktycznych. Przedstawiciele tej grupy społeczności akademickiej wskazali, że mogą liczyć na bezpośrednie wsparcie oraz mają możliwość wzięcia udziału w badaniach (w kołach naukowych: międzywydziałowym Kole Miłośników-Wykonawców Muzyki Kameralnej oraz **Kole Naukowym Miłośników Opery**) oraz uczestniczenia w konferencjach naukowych. Studenci wyrazili pozytywne opinie nt. seminarium „Pisemna praca dyplomowa”, w tym wsparcia opiekuna w trakcie pisania pracy dyplomowej, szczególnie wyróżnili w tym zakresie indywidualne podejście nauczyciela, wsparciem w doborze tematyki pracy, prowadzeniu badań. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA uznali, że nie mieli do tej pory istotnych sytuacji problemowych wymagających interwencji, ale gdyby się pojawiły z pewnością wiedzieliby gdzie się zwrócić (Samorząd Studencki lub Dziekan).

Regulamin pomocy materialnej Akademii Muzycznej funkcjonuje sprawnie, jest przejrzysty. Samorząd aktywnie współpracuje z władzami Uczelni w zakresie ustalania decyzji ws. pomocy materialnej. Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów Akademii Muzycznej w Łodzi został ustalony w porozumieniu z samorządem.

Uczelnia oferuje możliwość zamieszkania w domach studenckich.

Wszystkie decyzje administracyjne wydawane w indywidualnych sprawach studentów, są im doręczane wraz z pouczeniem o możliwości odwołania.

5.2

Wydział Wokalno-Aktorski, biorąc pod uwagę umowy podpisane przez Uczelnię w ramach programu Erasmus+, umożliwia studentom kierunku wokalistyka realizację części studiów (jeden lub dwa semestry) w innych uczelniach europejskich. Studenci wyjeżdżający za granicę (Erasmus+) uzyskują tam zaliczenie odpowiedniej dla semestru liczby punktów ECTS. Nad wymianą międzynarodową i nad programami krajowymi opiekę sprawuje Biuro Współpracy Międzynarodowej.

Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA pozytywnie odnieśli się do możliwości uznawania osiągnięć uzyskanych za granicą wyrażonych w punktach ECTS i poprzez oceny, wyrażali zainteresowanie tego typu wyjazdami (w programie Erasmus + wyjechały trzy osoby w ostatnich trzech latach). Studenci byli zaznajomieni z informacjami na temat sposobu zaliczania punktów ECTS po powrocie z wyjazdu.

Oferty wyjazdów oraz kursów językowych są adekwatne do specyfiki ocenianego kierunku. Zakres i skuteczność działań promocyjnych podejmowanych w celu upowszechnienia wśród studentów informacji na temat oferty międzynarodowej wymiany studentów zasługuje na pozytywną ocenę.

Wydział Wokalno-Aktorski przystąpił również do współpracy z *International Education Union* w Pekinie oraz z *Telemark Chamber Orchestra* w Norwegii (próba nawiązania nowego, silnego i stałego partnerstwa pomiędzy środowiskiem studentów-muzyków kameralistów). W projektach artystycznych w ramach wymiany z zagranicznymi ośrodkami zagranicznymi wzięło udział 31 studentów wydziału.

Na wizytowanym kierunku nie prowadzi się wymian krajowych oraz staży krajowych.

5.3

Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA stwierdzili, że mają informację na temat Biura Karier AM oraz znają ofertę tej jednostki. Jednostka (BK_AM) posiada stronę na portalu społecznościowym, gdzie publikowane są informacje na temat ofert pracy, szkoleń, kursów i staży. Studenci mają **możliwość udziału w badaniach** naukowych prowadzonych wspólnie z kadrami. Działania podejmowane przez Jednostkę, zdaniem studentów, w pełni stwarzają możliwość wymiany informacji z otoczeniem społecznym (np. w przypadku możliwości odbycia praktyk studenckich) i środowiskiem artystycznym (np. w realizacji projektów artystycznych).

Samorząd studencki otrzymuje dofinansowanie w ramach projektów ze strony władz Uczelni.

5.4

Za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami odpowiada w Uczelni Dział Nauczania, do którego

w każdej sprawie mogą zwrócić się niepełnosprawni studenci. Infrastruktura, którą dysponuje Wydział jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynki dydaktyczne posiadają rozwiązania architektoniczne ułatwiające funkcjonowanie studentów z niesprawnością narządu ruchu. Budynek posiada specjalnie zaprojektowane zaplecze sanitarne. W bibliotece utworzono stanowiska dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (słabowidzących lub nie mogących korzystać z myszy czy klawiatury).

W kontekście metod kształcenia nie uwzględniono specyfiki różnych rodzajów niepełnosprawności w określeniu adekwatnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia, czy form zaliczenia i egzaminu do stopnia i rodzaju niepełnosprawności (ZO ustalił to na podstawie udostępnionej dokumentacji). W Regulaminie pomocy materialnej AM w Łodzi uwzględniono osoby niepełnosprawne – mogą one z tytułu niepełnosprawności ubiegać się o stypendium specjalne. Wydział deklaruje możliwość indywidualizacji kształcenia w zależności od potrzeb osoby niepełnosprawnej (brak aktualnie studentów niepełnosprawnych).

5.5

Na podstawie opinii wyrażonej przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym ustalono, że **harmonogram zajęć** publikowany jest z odpowiednim wyprzedzeniem. Dostępność dziekanatu tj. dni i godziny otwarcia są dostosowane do potrzeb studentów. Jakość obsługi administracyjnej zapewnianej przez pracowników wydziału cieszy się bardzo dobrą opinią. W czasie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że są bardzo zadowoleni z poziomu obsługi (m.in. w zakresie obsługi o dostępie do informacji w zakresie pomocy materialnej). Pracownicy zostali ocenieni jako bardzo kompetentni i życzliwi. Istnieje również możliwość kontaktu mailowego z administracją. Na wizytowanym kierunku wyróżniająco zapewniono dostęp do wszelkich informacji o programie kształcenia, obowiązujących procedurach, toku studiów, zasad oraz procedurach związanych z pomocą materialną. Informacje są publikowane w tablicach informacyjnych na terenie wydziału, na stronie internetowej i są stale aktualizowane. **Sylabusy** zawierają wiele informacji o przedmiocie (m. in. treści programowe, planowane efekty kształcenia, metody i sposoby ich uzyskania), nazwiska osób prowadzących zajęcia (wraz z określeniem ich stopni naukowych i stanowisk), o zalecanej literaturze etc.

3. Uzasadnienie

Jednostka zapewnia wsparcie studentom w procesie uczenia się poprzez odpowiednią pomoc naukową, dydaktyczną i materialną. Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów także poza zajęciami w ramach godzin konsultacji i dyżurów. Oferują pomoc studentom w procesie uczenia się i w skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi.

Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w międzynarodowych programach mobilności,

w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem artystycznym i naukowym, a także upowszechnia informacje na ten temat. Wyniki nie są jeszcze zadowolające (w omawianym okresie w ramach

programu Erasmus+ wyjechało tylko 3 studentów). Znacznie lepiej problem ten wygląda w kontaktach mniej formalnych. W projektach artystycznych w ramach wymiany z zagranicznymi ośrodkami zagranicznymi wzięło udział 31 studentów wydziału. Jednostka nie prowadzi wymiany krajowej. Jednostka w pełni wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym i kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Jednostka jest w pełni przygotowana do zapewnienia studentom niepełnosprawnym wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego. Uczelnia oferuje zainteresowanej młodzieży uczestnictwo w **Młodzieżowej Akademii Muzyki**. To oferta **calorocznych kursów** adresowanych do potencjalnych studentów i słuchaczy; dotyczy wszystkich specjalności, **w tym wokalistów**; celem kursów jest wyrównywanie szans przyszłych adeptów, ze względu nierównomierny poziom przygotowania muzycznego kandydatów. Wsparcie dla studentów stanowi też możliwość korzystania przez nich z portalu CAUM oraz umieszczania swych publikacji w internetowym czasopiśmie Art2 (vide „Dobre praktyki”). Jednostka wyróżniająco zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, wyróżniająco zapewniony jest też dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

Zaleca się aktywizację działań promujących udział studentów w międzynarodowej wymianie w ramach programu Erasmus +

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) został wprowadzony w Uczelni na mocy Uchwały Senatu Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie: *wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*.

System podlega doskonaleniu i jest dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań prawnych. Obecnie obowiązuje Uchwała przyjęta przez Senat Uczelni w dniu 28 września 2016 r. w sprawie *zmiany w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia* (poprzednie Uchwały określające działanie WSZJK to wspomniana wcześniej Uchwała Senatu z 2008 r., a także kolejne: z września 2011 oraz 2013 r.). Zgodnie z obowiązującą Uchwałą z 2016 r. podstawowymi celami Systemu są: podnoszenie jakości kształcenia, podniesienie rangi pracy dydaktycznej oraz zapewnienie rozwoju artystycznego studentów zmierzające do umożliwienia absolwentom Akademii udziału w rozwoju i tworzeniu kultury artystycznej.

WSZJK normuje następujące kwestie: zasady realizacji działań dotyczących zapewnienia rozwoju właściwej jakości kształcenia przez Komisje do spraw Zapewnienia Jakości Kształcenia; reguły tworzenia programów kształcenia; zasady udzielania informacji o programach kształcenia, o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów; równoważność wymagań; zasady dyplomowania; ocenę zajęć dydaktycznych; ocenę pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych; zasady: zabezpieczające indywidualizację i elastyczność kształcenia, zapewnienia rozwoju osobowego i artystycznego studenta, a także współpracy z instytucjami kultury, innymi uczelniami oraz pracodawcami; kompetencje organów uczelni w zakresie realizacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz tryb monitorowania karier absolwentów.

W celu realizacji działań w zakresie zapewnienia i rozwoju właściwej jakości kształcenia powołano w AM Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UKdsZJK) oraz Wydziałowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WKdsZJK).

Realizowana w Uczelni polityka jakości określona została zarówno w *Strategii rozwoju Uczelni na lata 2013-2021* (uchwała Senatu AM z lutego 2013 r.), jak i w *Strategii rozwoju Wydziału Wokalno-Aktorskiego na lata 2013-2021* (przyjętej Uchwałą Rady Wydziału W-A w czerwcu 2013 r.). Strategia WW-A obejmuje główne obszary strategiczne (artystyczny, naukowo-badawczy oraz dydaktyczny), pola działań strategicznych (międzynarodowe, krajowe/regionalne oraz uczelniane), a także finansowanie działań strategicznych.

Działania prowadzone w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi oraz na Wydziale Wokalno-Aktorskim umożliwiają monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na kierunku „wokalistyka”, co opisano poniżej:

Efekty kształcenia dla wizytowanego kierunku studiów zatwierdził Senat Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi Uchwałą z marca 2012 r. w sprawie: *opisów efektów kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach studiów: kompozycja i teoria muzyki, instrumentalistyka i wokalistyka*. Programy kształcenia były zmieniane, a wpływ na zmiany miała ankietyzacja pracodawców przeprowadzona w 2015 r. przez działające w Uczelni Biuro Promocji. Badanie przeprowadzone pod kątem posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do podjęcia zatrudnienia dotyczyło m.in. oceny poziomu wiedzy i stopnia przygotowania absolwentów do samodzielnej pracy zawodowej. Ankieta przekazana została w formie elektronicznej do 45 instytucji, w tym do 14 teatrów i filharmonii w całej Polsce oraz instytucji, szkół muzycznych, domów kultury i muzeów w regionie łódzkim (m.in. Teatru Wielkiego w Łodzi, Teatru Muzycznego w Łodzi, Polskiego Instytutu Muzycznego). Nadzór merytoryczny nad zmianą w programach kształcenia pełnią Dziekani oraz Kierownicy Katedr, a propozycje i uwagi omawiane są na posiedzeniach katedr, a następnie na posiedzeniach Rady Wydziału i przedstawiane Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WKdsZJK).

Udział interesariuszy wewnętrznych (kadry naukowo-dydaktycznej wizytowanego kierunku

oraz studentów) w realizacji określonych zadań związanych z modyfikacją programów kształcenia zapewniony jest przede wszystkim poprzez ich stałe uczestnictwo w posiedzeniach Rady Wydziału, a także WKdsZJK. WSZJK zakłada cykliczne przeglądy programów kształcenia, które dokonywane są każdego roku. Wszelkie zmiany w programach kształcenia zatwierdza Rada Wydziału.

Nauczyciele akademicy oraz studenci uczestniczyli w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmian również poprzez udział w posiedzeniach Senatu Uczelni. Liczba studentów w składzie Senatu Uczelni, jak i Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego zgodna jest odpowiednio z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Wprowadzone efekty i programy kształcenia zostały **zaopiniowane przez Samorząd Studencki** oraz zatwierdzone przez Radę Wydziału i Senat Uczelni.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie projektowania i weryfikacji efektów kształcenia, kształtowania koncepcji kształcenia oraz budowy kultury jakości kształcenia nie jest wprawdzie sformalizowany, jednak wieloletnie relacje umożliwiają stały kontakt z dyrektorami szkół muzycznych oraz instytucji kulturalnych. Informacje w zakresie jakości osiąganych efektów kształcenia pozyskuje się także podczas koncertów, recitali i innych wydarzeń muzycznych. Przykładowo studenci kierunku „wokalistyka” biorą udział (również w charakterze solistów) w spektaklach wystawianych m.in. w Teatrze Wielkim w Łodzi oraz Teatrze Muzycznym w Łodzi.

Zgodnie z założeniami działającego w Uczelni WSZJK **stopień** osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia jest na kierunku „wokalistyka” **systematycznie monitorowany**. Za proces monitorowania odpowiada Dziekan Wydziału wraz z Kierownikiem Katedry Wokalistyki oraz nauczycielami akademickimi. W uczelniach artystycznych jedną z kluczowych form monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocena indywidualnych osiągnięć studenta – przeprowadzane są semestralne egzaminy komisyjne z przedmiotów kierunkowych. Egzaminy weryfikujące efekty artystyczne mają formę recitali i koncertów, a w przypadku pozostałych zajęć odbywają się w formie pisemnej lub ustnej. W opracowywanych co roku na Wydziale W-A raportach z oceny jakości kształcenia analizowane są wyniki sesji egzaminacyjnych oraz przyczyny odsiewu. Po każdym egzaminie kierunkowym prowadzona jest przez komisję egzaminacyjną dyskusja (zwłaszcza w przypadku ocen skrajnych). Na skutek analizy wyników osiąganych przez studentów podczas sesji egzaminacyjnych podnoszony jest w ramach działań doskonalących poziom techniki wykonawczej i sposobów interpretacji poprzez indywidualne omówienie realizowanego programu przez studenta z pedagogiem.

Formą monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia są **oceny zewnętrzne**, np. w formie przesłuchań (dot. projektów artystycznych), czy ogólnopolskich lub międzynarodowych konkursów. Inną niezwykle ważną formą monitorowania, a zarazem potwierdzania osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są praktyki, które pozwalają młodym adeptom sztuki uczestniczyć w przedsięwzięciach wybitnych twórców, a przez to kształtować ich wrażliwość artystyczną i doskonalić umiejętności warsztatowe. *Praktyki estradowe i studyjne WW-A* prowadzone są w formie audycji i koncertów wokalnych, koncertów inscenizowanych (łączy śpiew i aktorstwo) oraz formie mającej największy wpływ na podniesienie świadomości artystycznej studentów i ich praktycznej wiedzy – wydziałowych realizacji scenicznych. W trakcie wizytacji zwracano uwagę na systematyczne kontakty Uczelni i Wydziału z przedstawicielami szkół muzycznych oraz instytucji kulturalnych współpracujących z Uczelnią zarówno podczas wydarzeń artystycznych, jak i w formie roboczych spotkań, które są wykorzystywane również do zasięgania opinii o stopniu przygotowania studentów do praktyk.

W wyniku działań monitorujących zmieniono program studiów na wizytowanym kierunku poprzez wprowadzenie nowych przedmiotów służących doskonaleniu stopnia osiągania efektów kształcenia (np. *Psychologia kreatywności*).

Wyniki oceny zakładanych efektów kształcenia są gromadzone w formie sprawozdania, analizowane przez Władze Dziekańskie, nauczycieli akademickich oraz WKdsZJK, a także upowszechniane poprzez omówienie ich na posiedzeniach Rady WW-A oraz Senatu AM.

Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia na kierunku „wokalistyka” obejmuje m.in.: zaliczenia z poszczególnych przedmiotów, realizację studenckich praktyk,

weryfikację efektów w procesie dyplomowania. Zasady weryfikacji zamieszczone zostały w Regulaminie studiów, a także w wewnętrznych aktach normatywnych określających działania związane z jakością i weryfikacją efektów kształcenia (m.in. w Uchwałach Senatu w sprawie: WSZJK, czy też zasad oceniania na egzaminach komisyjnych w AM; w założeniach do programów egzaminacyjnych na studia I i II stopnia oraz w wytycznych dotyczących ogólnych zasad obowiązujących na egzaminach a także minimów programowych na egzaminy semestralne z przedmiotu 'śpiew solowy'; w zasadach dyplomowania dla kierunku „wokalistyka”).

Poza odbywającymi się w formie pisemnej lub ustnej metodami weryfikacji zakładanych efektów kształcenia takimi jak zaliczenia i egzaminy z poszczególnych przedmiotów, weryfikacja artystycznych efektów kształcenia prowadzona jest też poprzez otwarte recitale i koncerty publiczne. Przedmioty kierunkowe kończą się egzaminami przed komisją. Istotną formą potwierdzania efektów kształcenia są przesłuchania lub międzynarodowe i ogólnopolskie konkursy, w których studenci WW-biorą udział i odnoszą sukcesy. Taka forma weryfikacji efektów ugruntowała się w tradycji funkcjonowania uczelni artystycznych.

Wnioski wynikające z przebiegu i wyników egzaminów są omawiane na posiedzeniach Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Rady Wydziału i Katedr. Szczegółowa analiza procesu kształcenia zawarta jest w rocznym sprawozdaniu WKdsZJK. Jakości, które przedstawiane jest i omawiane na Radzie Wydziału.

Potwierdzanie końcowych efektów kształcenia w procesie dyplomowania ujęte jest w regulaminie studiów, WSZJK, a szczegółowiej w zasadach opracowanych na Wydziale i zatwierdzonych przez radę Wydziału. Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia na etapie procesu dyplomowania obejmuje recital dyplomowy oraz pracę dyplomową. Weryfikacja oryginalności pisemnych prac dyplomowych odbywa się na podstawie *Regulaminu antyplagiatowego* zatwierdzonego Zarządzeniem Rektora Uczelni w grudniu 2015 r. Powyższy Regulamin określa tryb i zasady postępowania antyplagiatowego do licencjackich i magisterskich prac dyplomowych. Z informacji otrzymanych w trakcie wizytacji wynika, iż od tego czasu wszystkie prace dyplomowe na wizytowanym kierunku poddane były sprawdzeniu systemem antyplagiatowym i nie stwierdzono dotychczas przypadków przekroczenia dopuszczalnego limitu nieuprawnionych zapożyczeń.

Zdaniem Zespołu Oceniającego podejmowane w Uczelni i na Wydziale W-A działania pozwalają na skuteczną weryfikację zakładanych efektów kształcenia na kierunku „wokalistyka”.

Zgodnie z wytycznymi określonymi w znowelizowanej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Senat Uczelni przyjął w kwietniu 2015 r. Uchwałę w sprawie uchwalenia regulaminu zaliczania efektów uczenia się w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. **Regulamin potwierdzania efektów uczenia się** uzyskanych poza systemem studiów obejmujący tryb postępowania oraz zakres kompetencji osób i ciał kolegialnych odpowiedzialnych za przeprowadzenie stosownego postępowania dostępny jest na stronie internetowej Uczelni. Z Uchwały Senatu z września 2016 r. normującej działanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w AM wynika też, że za prawidłowe przeprowadzenie procedury potwierdzenia efektów uczenia się odpowiada WKdsZJK. Podczas wizytacji ustalono, że Wydział W-A przygotowany jest do realizacji powyższej procedury, jednak na kierunku „wokalistyka” nie było dotychczas kandydatów zainteresowanych potwierdzeniem efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Roli WSZJK nie można zatem obecnie w tym procesie ocenić.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów AM jest jednym z istotnych elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Monitorowaniem na poziomie Uczelni zajmuje się Biuro Karier. Prowadzona w AM analiza sytuacji na rynku pracy od 2015 r. pogłębiona została o ankietyzację przeprowadzoną wśród absolwentów oraz pracodawców. Oceny efektów kształcenia na podstawie analizy losów zawodowych absolwentów dokonuje się ponadto na bieżąco na Wydziale W-A w sposób nieformalny przez kadrę naukowo-dydaktyczną. Władze dziekańskie oraz nauczyciele akademicy mają stały i bezpośredni kontakt z absolwentami wizytowanego kierunku, również poprzez aktywną współpracę z jednostkami kultury działającymi w otoczeniu. Badanie na podstawie procedury monitorowania losów

zawodowych absolwentów prowadzone jest po 3 i 5 latach od ukończenia studiów. W trakcie wizytacji udostępniono raport z ankietyzacji przeprowadzonej online w 2015 r., która objęła 460 absolwentów Uczelni z lat 2011-2015. W badaniu spośród wszystkich absolwentów Uczelni wzięło udział 105 osób, w tym 20 absolwentów kierunku „wokalistyka”. Wyniki monitorowania wykorzystane zostały w doskonaleniu programu kształcenia wizytowanego kierunku studiów: wprowadzono nowe przedmioty (np. *Elementy gry aktorskiej*, *Techniki pamięci*), nowe specjalności (np. Musical), zwiększono ponadto liczbę projektów artystycznych (musicalowych, orkiestrowych i kameralnych).

Obowiązujący w Uczelni, a tym samym na Wydziale Wokalno-Aktorskim wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje systematyczną i kompleksową **ocenę jakości kadry** naukowo-dydaktycznej. Ocena dokonywana jest w zakresie m.in.: prowadzenia klas mistrzowskich, uczestniczenia w działaniach na rzecz Katedr i Wydziału, organizacji konferencji naukowych, publikacji naukowych, udziału w różnego typu wydarzeniach kulturalnych i artystycznych: egzaminach, recitalach, warsztatach. Ocena obejmuje również liczbę dyplomantów, nagrody na międzynarodowych konkursach, recenzje przewodów doktorskich i habilitacyjnych. Nadzór nad rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej sprawuje Dziekan oraz Kierownik Katedry, który współpracuje z Komisją ds. rozwoju kadry w zakresie awansów uzależnionych od postępowań przewodowych, uzyskiwania stopni i tytułów naukowych lub zatrudnienia np. konkursy na stanowiska. Wyniki prowadzonej oceny działalności artystycznej i naukowej kadry wykorzystywane są do analizy efektywności prowadzonej polityki kadrowej w zakresie zatrudniania, oceny oraz doskonalenia i rozwoju pracowników. W Uczelni przyznawane co roku nagrody indywidualne Rektora, podczas przyznania których uwzględniana jest działalność naukowa, dydaktyczna oraz organizacyjna. Systematycznie dokonywana ocena okresowa nauczycieli akademickich jest istotnym czynnikiem wspierającym Dziekana w doborze kadry. W ramach prowadzonej polityki kadrowej Dziekan co roku analizuje skład minimum kadrowego i przedstawia Radzie Wydziału swoje wnioski w tym zakresie. W ocenie tej brane są również pod uwagę opinie studentów sformułowane w procesie ankietyzacji dokonywanej dobrowolnie i anonimowo po zakończeniu zajęć z każdego przedmiotu.

Prowadzone na wizytowanym kierunku **hospitacje zajęć dydaktycznych** obejmują nauczycieli akademickich: nowo zatrudnionych, z krótkim stażem pracy, ubiegających się o awans, a także tych, którzy otrzymali negatywną ocenę okresową. Terminy hospitacji ustalane są przez Dziekana, a przeprowadzane są przez upoważnionego przez Dziekana samodzielnego pracownika lub - w przypadku negatywnej oceny- 3 osobową komisję. Protokoły z hospitacji zajęć (które przekazywane są osobie hospitowanej z zachowaniem poufności) zawierają w ramach zaleceń pohospitacyjnych wskazówki pozwalające na wyeliminowanie ewentualnych niedoskonałości w procesie dydaktycznym. Hospitujący zobowiązany jest w terminie jednego tygodnia omówić treść protokołu z osobą hospitowaną.

Prowadzona systematycznie analiza otrzymanywnych wyników pozwala na podejmowanie w razie konieczności działań naprawczych tj. rozmowy ze słabiej ocenionymi pracownikami, zmiany w obsadzie zajęć, hospitacji zajęć).

W podejmowaniu decyzji dotyczących prowadzonej polityki kadrowej istotne znaczenie mają roczne sprawozdania z oceny jakości kształcenia. Po przeprowadzonych w ramach Systemu działaniach formułowane są wnioski w postaci raportów wydziałowych. Sprawozdania obejmujące m.in. ocenę kadry prezentowane są co roku na szczelbu AM przez Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Można zatem stwierdzić, że System obejmuje prowadzoną na Wydziale politykę kadrową, m.in. poprzez działania w zakresie oceny okresowej z uwzględnieniem wyników opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji. Podejmowane działania sprzyjają podnoszeniu kwalifikacji pracowników i zapewniają warunki rozwoju artystycznego, naukowego i dydaktycznego.

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że kadra wspierająca proces kształcenia nie jest w ramach WSZJK oceniana.

Na kierunku „wokalistyka” poprzez **proces ankietyzacji** prowadzi się badania opinii studentów

dotyczące nauczycieli akademickich. Ocenie podlegają wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia (zarówno indywidualne, jak i zbiorowe) na wizytowanym kierunku studiów. Ankietyzację przeprowadza się drogą elektroniczną po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych anonimowo i poufnie, a także z zachowaniem zasady dobrowolności. Student wypełniając kwestionariusz ankiety odnosi się do sformułowanych przez Uczelnię 9 pytań zamkniętych, w uwagach znajduje się ponadto miejsce na wypowiedź otwartą. Każdy ankietowany nauczyciel akademicki ma po zakończeniu ankietyzacji dostęp do wyników ankiet dotyczących oceny prowadzonych przez siebie zajęć. W przypadku sformułowanych przez studentów uwag krytycznych do realizacji procesu kształcenia dokonywana jest przez kierownika jednostki analiza przyczyn oraz prowadzone rozmowy mające na celu zwiększenie zaangażowania nauczycieli akademickich w pracę dydaktyczną, a ponadto podejmowane są działania naprawcze takie jak zmiana w obsadzie zajęć czy hospitacja.

Wyniki ankiet uwzględniane są w okresowej ocenie nauczycieli akademickich, mają również wpływ na obsadę kadrową zajęć dydaktycznych, wspierają w monitorowaniu obciążeń dydaktycznych oraz w prowadzeniu polityki kadrowej.

Studenci mają ponadto możliwość bezpośredniego formułowania opinii do Władz Wydziału lub poprzez ich udział w ciałach kolegialnych tj.: Rada Wydziału W-A, Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, czy Samorząd Studencki.

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że studenci pozytywnie oceniają nauczycieli akademickich oraz realizowany przez nich proces kształcenia.

Ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz działań wspierających rozwój artystyczny studentów jest jednym z elementów funkcjonującego w Uczelni WSZJK. Monitorowanie infrastruktury dydaktycznej dotyczy oceny sal dydaktycznych, sprzętu muzycznego, instrumentów oraz dostępu studentów do sal ćwiczeniowych i biblioteki. W wyniku oddania do użytku nowego budynku dydaktycznego – Regionalnego Ośrodka Kultury, Edukacji i Dokumentacji Muzycznej nastąpiła znaczna poprawa infrastruktury dydaktycznej, wykorzystywanej do realizacji procesu kształcenia. Z pozyskanych w ostatnich latach środków zrealizowano też m.in. budowę Sali Koncertowej, zmodernizowano zabytkowe sale. Informacje na temat oceny bazy dydaktycznej zamieszczane są w rocznych sprawozdaniach z oceny jakości kształcenia. W Sprawozdaniu za rok akademicki 2015/2016 podniesiono zbyt małą liczbę instrumentów klawiszowych do dyspozycji Wydziału, a także przejściowe problemy z dostępem do sal dydaktycznych, wynikające z prac konserwatorskich prowadzonych w siedzibie Uczelni znajdującej się w Pałacu Poznańskim.

Rozwiązaniem systemowym jest też wprowadzenie do arkusza hospitacyjnego oceny warunków prowadzenia zajęć (wielkości sali, stanu jej wyposażenia, pomocy dydaktycznych, oświetlenia i temperatury), a także możliwość sformułowania zaleceń dla administratora sali. Warunki prowadzenia zajęć oceniane są też na bieżąco przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku. Ocena warunków socjalnych studentów (w tym możliwości uzyskania pomocy materialnej oraz zakwaterowania w Domu Studenckim), a także cena warunków nauki dla studentów niepełnosprawnych należy do kompetencji Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Wsparciu w podnoszeniu stopnia realizacji efektów kształcenia przez studentów wizytowanego kierunku służy Koło Miłośników-Wykonawców Muzyki Kameralnej, zraszające studentów i absolwentów Wydziału Wokalno-Aktorskiego, ale także Instrumentalnego Uczelni.

W Uczelni sformułowano **zasady zabezpieczające elastyczność studiowania** oraz zapewnienia rozwoju osobowego i artystycznego studentów. Zgodnie z Regulaminem studiów osoba studiująca ma prawo do indywidualnego toku studiów i indywidualnego programu studiów (paragraf 22 i 23 Regulaminu Studiów), możliwość wyboru nauczyciela akademickiego, zmiany kierunku, czy specjalności. Podejmowane przez Uczelnię działania umożliwiają studentom rozwój artystyczny poprzez ich uczestnictwo w wielu znaczących wydarzeniach artystycznych. Działania te mają charakter stały i projakościowy. Specyfiką kształcenia na wizytowanym kierunku jest ponadto ścisła łączność z pedagogiem prowadzącym oparta na relacji mistrz-uczeń.

Na Wydziale Wokalno-Aktorskim, a tym samym na kierunku „wokalistyka” podejmowane są

i dokumentowane działania w zakresie zapewniania jakości kształcenia. Funkcjonujący w Uczelni WSZJK uwzględnia gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Na Wydziale prowadzącym wizytowany kierunek studiów gromadzone są i analizowane prace zaliczeniowe studentów (prace pisemne, protokoły z egzaminów, w tym dyplomowych). Wydział gromadzi ponadto dokumentację dotyczącą wydarzeń artystycznych oraz konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich. Od roku akademickiego 2015/2016 Jednostka posiada własne archiwum dokonań artystycznych (CAUM), w którym zamieszczane są nagrania audio i video największych projektów. Dziekan Wydziału co roku, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku studiów przedkłada Radzie Wydziału na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia, która stanowi podstawę doskonalenia programu. Podczas wizytacji udostępniono też roczne sprawozdania dotyczące jakości kształcenia od roku ak. 2014/2015. W Sprawozdaniach tych zamieszcza się informacje nt.: oceny dyplomów z podziałem na pierwszy i drugi stopień (terminowość oraz oceny w liczbach), wyniki sesji egzaminacyjnych (terminowość oraz ocena opisowa), przyczyny odsiewu i skreśleń, liczbę absolwentów studiów pierwszego stopnia, którzy przystąpili do egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia w Uczelni w danych specjalnościach, realizację zakładanych efektów kształcenia, informację dotyczącą modyfikacji programu studiów, ocenę stanu bazy dydaktycznej, ocenę pedagogów, w tym hospitacji młodej kadry, ocenę zaangażowania w pracę pedagogiczną i organizacyjną. W podsumowaniu sprawozdania brak jest jednak dla kierunku „wokalistyka” konkluzji wyrażonych w stosunku do zmian w zakresie jakości kształcenia w porównaniu do roku poprzedniego oraz sugestii działań planowanych w następnym roku. Sprawozdanie roczne opracowane przez kierownika katedry opiniuje WKdsZJK, a następnie nauczyciele akademicy. Sprawozdanie to stanowi składową wspólnego dla Wydziału raportu WKdsZJK omawianego na posiedzeniu Rady Wydziału i przekazywanego następnie UKdsZJK. Na podstawie raportów z działania podstawowych jednostek organizacyjnych UKdsZJK przygotowuje podsumowujące dla każdego roku akademickiego Sprawozdanie z jakości kształcenia obejmujące wszystkie Wydziały. Sprawozdanie to omówione jest i zatwierdzone na posiedzeniu Senatu Uczelni.

W Uchwale Senatu Uczelni dotyczącej WSZJK z września 2016 r. określone zostały **zasady udzielania informacji** o programach kształcenia, o jakości i poziomie wykształcenia absolwentów. Zgodnie z nimi Uczelnia zapewnia społeczności akademickiej pełną dostępność do informacji m.in. o programach kształcenia poprzez wgląd w dokumentację studiów, stale aktualizowaną informację internetową, a także organizowane co najmniej jeden raz w roku akademickim spotkania ze studentami Kierowników Studiów, Katedr, Dziekanów, Prodziekanów i Prorektorów: ds. dydaktyki oraz ds. studenckich i artystycznych.

Dostęp do planów studiów oraz informacji o procesie kształcenia i organizacji toku studiów zapewniony jest przede wszystkim poprzez stronę internetową AM. W informacjach udostępnionych na stronie przez Dział Nauczania znajdują się też plany zajęć, programy studiów, zasady dyplomowania, regulaminy, informacje o systemie antyplagiatowym i punktach ECTS oraz opłatach za studia, a w zakładce ‘jakość kształcenia’ wewnętrzne akty normatywne oraz Zeszyt dobrych praktyk dotyczący WSZJK w AM. Na stronie Uczelni znajdują się też: *Strategia Rozwoju Akademii Muzycznej im. G i K. Bacewiczów na lata 2013-2021* oraz strategię wydziałowe, w tym *Strategia rozwoju Wydziału Wokalno-Aktorskiego*. W zakładce ‘wydarzenia’ zamieszczane są m.in. zapowiedzi oraz informacja nt. koncertów i wydarzeń cyklicznych.

W ramach działania WSZJK organizowane są przez dziekana **cykliczne spotkania ze studentami** podczas których omawiane są sprawy dotyczące kształcenia na poszczególnych kierunkach oraz funkcjonowania Wydziału. Wszyscy studenci informowani są też na pierwszych zajęciach z każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie. Studenci mają ponadto możliwość zgłoszenia uwag, nieprawidłowości i potrzeb bezpośrednio do prowadzącym zajęcia, pracowników administracji oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie studenckim, WKdsZJK lub Radzie Wydziału.

W budynku ROKEiDM zawieszono zostały **ekrany informacyjne** wyświetlające ogłoszenie dotyczące m.in. stypendiów, planowanych wykładów otwartych. Część informacji dotyczących toku studiów znajduje się też w gablotach umieszczonych w poszczególnych budynkach.

Informacje udostępniane są także poprzez portale społecznościowe, a przekazywane tą drogą dotyczą m.in. przesłuchań, koncertów, kursów mistrzowskich, i kierowane są również do absolwentów kierunku „wokalistyka”. Uczelnia przygotowuje ponadto informatory koncertów oraz plakaty informujące o wydarzeniach artystycznych.

Z protokołów Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wynika, iż dokonywany był **systematyczny monitoring** skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia i ocena jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. Dokumentację owych działań stanowią też protokoły przeprowadzonych egzaminów, arkusze hospitacji zajęć młodszych pracowników naukowych, arkusze okresowej oceny nauczycieli akademickich z uwzględnieniem wyników ankiet studenckich oraz roczne sprawozdania z oceny jakości sporządzane na podstawie częściowych sprawozdań Kierowników Katedr przez Dziekana Wydziału i zatwierdzone przez Radę Wydziału. Ocenie i analizie w sposób ciągły lub okresowy podlega każdy z segmentów WSZJK. Ważnym jego elementem jest działające od 2015/16 r. własne archiwum dokonań artystycznych, **CAUM** opisane szerzej poniżej w kategorii „dobrych praktyk”, gdzie znajdują się nagrania audio i video największych projektów studenckich. Umożliwia ono wielokrotny ogląd i dyskusję nad demonstrowanymi w sposób tak spektakularny „efektami kształcenia” oraz archiwizowanie dokumentacji wydziałowej.

3. Uzasadnienie oceny

*Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów w Łodzi obejmuje istotne aspekty, mające wpływ na jakość kształcenia. Wydział zapewnia **interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym** udział w procesie projektowania efektów kształcenia, jak i dokonywania ich zmian. Nadzór nad procesem zapewniania jakości kształcenia na wizytowanym kierunku pełni Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Zarówno zakres i systematyczność ocen efektów kształcenia w ramach działania Systemu, jak i monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia służy doskonaleniu procesu kształcenia. **Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia** jest prowadzony przez nauczycieli akademickich na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych oraz metodami zapewniającymi skuteczną weryfikację stopnia osiągnięcia tych efektów. Wprowadzono i stosuje się też **system zapobiegania plagiatom**. Jednostka monitoruje **losy zawodowe absolwentów** do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. W ramach przyjętych rozwiązań systemowych weryfikuje się prawidłowość polityki kadrowej poprzez ocenę kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne. **Kadra** wspierająca proces kształcenia nie jest jednak oceniana. Polityka kadrowa realizowana jest poprzez systematyczne analizowanie stanu kadry i potrzeb w tym zakresie. Regularne **monitorowanie jakości procesu dydaktycznego** umożliwia stosowanie ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne na wszystkich poziomach studiów oraz hospitacje zajęć. Wyniki tych ocen są brane pod uwagę przy obsadzie zajęć w kolejnych cyklach. Na Wydziale podejmowane są działania zapewniające odpowiednie warunki kształcenia i organizacji studiów, oraz środki wsparcia dla studentów. Realizowana jest także polityka informowania studentów o sprawach istotnych dla procesu dydaktycznego. W Jednostce dokonywane są **analizy** m.in. na podstawie wniosków wynikających z ankiet, hospitacji, egzaminów, koncertów i spektakli oraz oceny efektów kształcenia. Stworzono skuteczne narzędzia umożliwiające monitorowanie działania Systemu, opracowywane są propozycje działań projakościowych. Zdaniem Zespołu Oceniającego funkcjonujący w Uczelni i na Wydziale prowadzącym kierunek „wokalistyka” wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia tworzy strukturę pozwalającą na **budowę kultury jakości** na wizytowanym kierunku oraz stwarza warunki dla zapewnienia systematyczności przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia.*

4. Zalecenia – brak

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT przedstawiona przez wizytowaną Jednostkę znajduje swoje odzwierciedlenie w zaobserwowanym podczas wizytacji stanie faktycznym; wnioski i zalecenia sformułowane przez Zespół Oceniający PKA odnoszą się do głównych punktów analizy.

Wskazane przez Jednostkę **mocne strony i szanse** (vide s. 39 Raportu samooceny) Uczelni, **znalazły swoje potwierdzenie w formie wniosków**, sformułowanych przez Zespół Oceniający, a wskazanych poniżej (vide **Dobre praktyki**). Uczelnia określając swe mocne strony skupiła się na **czynniku ludzkim** (wysoko kwalifikowana kadra, wzmocniona autorytetami wokalnymi z zagranicy), na **skutecznych rozwiązaniach systemowych** (np. wydłużenie o rok studiów wokalnych na poziomie licencjackim) i procedurach organizacyjnych, podkreślając jednocześnie wagę **nowoczesnej infrastruktury**. ZO docenia znaczne zwiększenie bazy dydaktycznej i unowocześnienie infrastruktury, co nastąpiło w okresie ostatnich lat. Studenci i pedagodzy Wydziału mają do dyspozycji nowe, bardzo dobrze wyposażone budynki dydaktyczne, w tym nowoczesną Salę Koncertową o wysokich parametrach akustycznych z wygodnym zapleczem dydaktycznym; aktualny stopień komputeryzacji znacznie ułatwia studentom i pedagogom działalność artystyczną i prowadzenie badań poprzez dostęp do międzynarodowych baz nagrań i publikacji naukowych.

Słabe strony sformułowane przez Jednostkę dotyczyły głównie zagrożeń związanych ze **spadającym poziomem przygotowania muzycznego** kandydatów. Uczelnia stara się przeciwdziałać temu zjawisku organizując system konsultacji w ramach powołanej przez Uczelnię Młodzieżowej Akademii Muzyki. Podobnie odbierane jest za **skromne** w stosunku do zamierzeń Wydziału **dofinansowanie** projektów artystyczno-naukowych. Słabą stroną stanowi też **niewystarczająca jakość instrumentów używanych podczas zajęć** – uzyskano już zapewnienie władz uczelni o podjęciu starań, by pozyskać na ten cel specjalne fundusze.

W analizie SWOT po żadnej ze stron nie odniesiono się do kwestii kontaktów i współpracy międzynarodowej; w ocenie ZO **stopień umiędzynarodowienia studiów na kierunku wokalistyka powinien wzrosnąć**: dotyczy to kwestii motywowania kadry i studentów do udziału w wymianach międzynarodowych m. in. w programie Erasmus + (w ocenianym okresie wyjechało tylko 3 studentów); po stronie **plusów** odnotować należy wdrożony już program *Study in English*, udział w programie *European Opera Academy* (współpraca 13 europejskich akademii muzycznych z 12 krajów Europy w celu ustanowienia „centrum doskonałości” dla wokalistów <http://europeanopera.academy/>); współpracę z *International Education Union* w Pekinie oraz z *Telemark Chamber Orchestra* w Norwegii (próba nawiązania nowego, silnego i stałego partnerstwa pomiędzy środowiskiem studentów-muzyków kameralistów), międzynarodowe kursy mistrzowskie, zauważalna jest rola *visiting professors*.

Dobre praktyki

Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów

Regulamin praw autorskich w obecnym kształcie, w dużej mierze **autorstwa pracownika Wydziału Wokalno-Aktorskiego, pozwala** na lepsze zarządzanie własnością intelektualną pracowników oraz – co bardzo istotne – **studentów** Wydziału Wokalno-Aktorskiego w szczególności **na**:

- bezproblemową **rejestrację audiowizualną** przedstawień studenckich oraz projektów artystycznych realizowanych w ramach prac Wydziału i katedry wokalistyki;
- **komercjalizację** (publikację i sprzedaż) wyników prowadzonych projektów w postaci wydanych płyt z nagraniami realizacji studenckich przedstawień (musicalu "Łódź-story" i opery "Aleko"), wydawnictw książkowych, utworów pracowniczych i rejestracji pracowniczych na platformie cyfrowej Uczelni (CAUM);
- **określenie zasad wynagrodzenia** twórców
- porządkowanie kwestii **rejestrowania egzaminów** studenckich na potrzeby procedury egzaminacyjnej
- regulację **zasad korzystania z majątku uczelni** wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz usług naukowo-badawczych

Bez stosownych zapisów regulaminu (zwłaszcza bez odniesienia się do pojęć: utworu pracowniczego czy rejestracji pracowniczey) udostępnienie takie byłoby niemożliwe lub znacznie utrudnione proceduralnie.

- **CAUM Cyfrowe Archiwum Utworów Muzycznych**

Platforma jest dostępna pod adresem <https://caum.amuz.lodz.pl>

Archiwum posiada wielopoziomową strukturę, do zbiorów CAUM trafiają utwory, do których uczelnia posiada prawa majątkowe jako do pracownicznych wykonań artystycznych (vide Regulamin zarządzania prawami autorskimi). W ramach CAUM przechowywane są nagrania wydarzeń artystycznych (np. koncerty festiwalu *Musica Moderna*, konferencji naukowo-artystycznych, warsztatów, kursów mistrzowskich). Na platformie cyfrowej znajdują się m.in. nagrania **pedagogów** ocenianego **Wydziału** (m. in. "Sieben frühe Lieder" A. Berga w wykonaniu

prof. U. Kryger czy "Die Schöne Müllerin" op. 25 R. Schumanna w wykonaniu mgra A. Niemierowicza) oraz **studentów** (m.in. Magnificat BWV 243 J. S. Bacha czy IX Symfonia e-moll "Z Nowego Świata" A. Dvořaka). Łączna liczba korzystających wynosi **1131** osób (w tym pedagodzy i studenci). Uzupełnieniem funkcjonowania CAUM jest portal o charakterze społecznościowym dla studentów i pracowników AM. Dzięki systemowi CMS umożliwia on tworzenie autorskich stron – profesjonalnych **wizytówek artystycznych**. Mogą one zawierać pliki multimedialne, podnoszące atrakcyjność i wiarygodność materiałów promocyjnych. Tak stworzone wizytówki pracownicy mają prawo wykorzystywać do promowania swojej (jednocześnie uczelnianej i regionalnej) działalności artystycznej i naukowej, do nawiązywania nowych kontaktów w kraju i zagranicą. Jest to nieoceniona **pomoc dla studentów** przy uzupełnianiu aplikacji do różnorodnych projektów oraz podczas odnajdywania się **na rynku pracy**.

- **CzasopismoArt2**

Art2 jest czasopismem o charakterze naukowym, którego wydawcą jest **Wydział Wokalno-Aktorski AM im. G. i K. Bacewiczów** w Łodzi. Tematyka czasopisma związana jest ze specjalnościami naukowymi prowadzonymi w jednostce: wokalistyką, musicalem, wokalistyką estradową i choreografią i technikami tańca. Czasopismo otwarte jest również na tematykę interdyscyplinarną. Autorami publikacji są **ekspert** dyscyplin tańca i szeroko pojmowanej muzyki wokalnej, **profesorowie**, czołowi artyści scen operowych i muzycznych, a także **studenci**. W czasopiśmie stworzono specjalne miejsce na **publikacje studenckie i doktoranckie**.

Czasopismo zostało zarejestrowane w 2015r., od 2016r. przyjęło formę internetową i jest dostępne pod adresem www.art2.amuz.lodz.pl. Forma ta daje możliwość zamieszczania w czasopiśmie obok artykułów, także materiałów pokonferencyjnych, **prezentacji video, plików muzycznych i wizualnych**.

Czasopismo posiada radę redakcyjną, radę naukową, grono ekspertów i recenzentów. Artykuły zmieniają się z częstotliwością półroczną, materiały starsze są dostępne w Archiwum.

- **Study in English**

Uczelnia przedstawiła ofertę kształcenia w języku angielskim na wszystkich stopniach studiów; dotyczy to również studiów na **kierunku wokalistyka**. Studenci, studiujący w języku polskim mogą również uczyć się na wykłady i ćwiczenia z grupy przedmiotów fakultatywnych w j. angielskim, umieszczonych w programie studiów **Study in English** (zał. nr 5 Faculty of Vocal and Acting Performance, First cycle studies, 4 years). Tym samym uczelnia łódzka wychodzi naprzeciw najnowszym tendencjom zmierzającym do zwiększania stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

- **Młodzieżowa Akademia Muzyki**

o oferta **calorocznych kursów** adresowanych do potencjalnych studentów i słuchaczy; dotyczy wszystkich specjalności, **w tym wokalistów**; celem kursów jest wyrównywanie szans przyszłych adeptów z uwagi na coraz abszy poziom przygotowania muzycznego kandydatów. Zasady opłat za w/w usługi edukacyjne są transparentne (vide Karta Uczestnika MAM). W pierwszej edycji wzięło udział 44 uczestników - wokalistów, w tym roku do zajęć w ramach Młodzieżowej Akademii Muzyki przystąpiło 67 osób na 100 kandydatów na studia na Wydziale Wokalno-aktorskim.

W/w pięć przykładów „dobrych praktyk”, stosowanych w AM im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi odpowiada kryteriom, zaproponowany przez PKA do zdefiniowania pojęcia. Dobre praktyki można scharakteryzować jako skuteczne, innowacyjne oraz godne naśladowania rozwiązania, dotyczące doskonalenia jakości kształcenia w szkole wyższej.

Udział pracowników i studentów **ocenianej Jednostki** w inicjowaniu, przygotowywaniu i stosowaniu w/w rozwiązań był i jest znaczący.